

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w 2016 roku

Raport roczny

Powiatowy Urząd Pracy
w Krotoszynie

Spis treści

Spis treści	2
Wstęp	3
1. Analiza ogólnej sytuacji na rynku pracy.....	7
1.1. Analiza bezrobocia	7
1.1.1. Liczba bezrobotnych w powiecie.....	7
1.1.2. Stopa bezrobocia	7
1.2. Struktura bezrobotnych – wybrane dane.....	8
1.2.1. Wiek	8
1.2.2. Poziom wykształcenia i kwalifikacje zawodowe.....	8
1.2.3. Staż pracy	9
1.2.4. Czas pozostawania bez pracy i długotrwałe bezrobocie	10
1.3. Analiza ofert pracy i osób bezrobotnych wg zawodów	12
1.3.1. Analiza bezrobocia wg zawodów	12
1.3.2. Zawody generujące długotrwałe bezrobocie.....	13
1.3.3. Zawody o najniższym i najwyższym wskaźniku płynności bezrobotnych.....	14
1.3.4. Analiza ofert pracy wg zawodów	16
2. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych	17
2.1. Analiza zawodów deficytowych.....	19
2.2. Analiza zawodów zrównoważonych.....	22
2.3. Analiza zawodów nadwyżkowych.....	22
3. Analiza umiejętności i uprawnień.....	23
4. Analiza rynku edukacyjnego.....	26
4.1. Analiza uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych.....	27
4.2. Analiza absolwentów szkół ponadgimnazjalnych	28
5. Analiza lokalnego rynku pracy na bazie badania kwestionariuszowego.....	30
5.1 Analiza respondentów	30
5.2. Analiza zebranych danych	31
6. Prognoza lokalnego rynku pracy.....	58
Podsumowanie	70
Informacja sygnałna.....	73
Spis tabel	75
Spis rysunków	76

Wstęp

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych to proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania się popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno-zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków oraz prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów: szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.¹

Zgodnie z zapisami art. 9, ust. 1 pkt 9 Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015r. poz. 149, ze zm.) opracowywanie badań, analiz i sprawozdań rynku pracy, w tym prowadzenie rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych należą do zadań samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy.

Niniejszy raport powstał zgodnie z „Metodologią prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy”, opracowaną zleceniem Departamentu Rynku Pracy w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej oraz Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich przez Instytut Nauk Społeczno – Ekonomicznych. Publikacja definiuje ogólny zarys sposobu dokonywania analiz, definiuje zatem między innymi cele monitoringu, wykorzystywane źródła danych używane pojęcia i terminy.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych powinien umożliwiać realizację następujących celów:

1. Określanie kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo – kwalifikacyjnej na powiatowym rynku pracy,
2. Stworzenie bazy informacyjnej dla przewidywania struktur zawodowo – kwalifikacyjnych w układzie lokalnym,
3. Określanie odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych dla zapewnienia spójności z potrzebami rynku pracy,
4. Korektę poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego na poziomie ponadgimnazjalnym i wyższym,
5. Usprawnienie poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów oraz kwalifikacji deficytowych i nadwyżkowych na lokalnych rynkach pracy,
6. Ułatwienie realizacji programów specjalnych dla aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich ponownego zatrudnienia.

Niniejszą analizę przeprowadzono w oparciu o dane statystyczne o bezrobociu w powiecie krotoszyńskim i ofertach pracy w 2015r. z systemu SYRIUSZ, posługując się nazwami grup zawodów i specjalności zgodnymi z klasyfikacją zawodów i specjalności wprowadzonej do stosowania Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. z 2014r. poz. 1145). Powyższe dane stanowią część informacji na temat rynku pracy, również w ujęciu lokalnym, brak bowiem prawnego obowiązku zgłaszania każdej oferty pracy do PUP przez pracodawcę, jak również nie ma obligatoryjnego obowiązku rejestrowania się w urzędzie osób, które pozostają bez pracy. W związku z tym analizę wzbogacono o dodatkowe **źródła**, tj.:

1. pierwotne – badanie ofert pracy podmiotów publicznych (zamieszczanych w Biuletynie Informacji Publicznej) oraz ofert upowszechnianych za pośrednictwem portali rekrutacyjnych w Internecie, a także badanie kwestionariuszowe przedsiębiorstw na lokalnym rynku pracy;
2. wtórne – analiza danych dot. rynku edukacyjnego (SIO MEN oraz sprawozdanie o studiach wyższych S-10 GUS), badania odnośnie rynku pracy GUS (BAEL, badanie popytu na pracę) oraz system progностyczno-informacyjny.

Pełne zrozumienie niniejszego opracowania wymaga zdefiniowania podstawowych **pojęć**

¹ Opracowanie nowych zaleceń metodologicznych „Prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy”

i definicji w nim wykorzystanych:

- ✓ **Zawody deficytowe** to takie, na które istnieje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba bezrobotnych w danym zawodzie. Na potrzeby opracowania rankingu zawodów deficytowych zdefiniowano je jako te, dla których liczba ofert pracy jest wyższa niż liczba bezrobotnych, odsetek długotrwale bezrobotnych nie przekracza wartości mediany (obliczonej dla ww. odsetka dla wszystkich grup zawodów poddanych analizie), a odpływ bezrobotnych przewyższa ich napływ w danym okresie sprawozdawczym.
- ✓ **Zawody zrównoważone** to takie, na które na rynku pracy występuje zapotrzebowanie zbliżone do liczby bezrobotnych w danym zawodzie. Na potrzeby opracowania rankingu zawodów zrównoważonych zdefiniowano je jako te, dla których liczba ofert pracy jest zbliżona do liczby zarejestrowanych bezrobotnych, odsetek bezrobotnych długotrwale nie przekracza wartości mediany (obliczonej dla ww. odsetka dla wszystkich grup zawodów poddanych analizie), a odpływ bezrobotnych przewyższa ich napływ w danym okresie sprawozdawczym.
- ✓ **Zawody nadwyżkowe** to takie, na które istnieje na rynku pracy niższe zapotrzebowanie niż liczba bezrobotnych w danym zawodzie. Na potrzeby opracowania rankingu zawodów nadwyżkowych zdefiniowano je jako te, dla których liczba ofert pracy jest niższa niż liczba bezrobotnych, odsetek długotrwałego bezrobocia jest wyższy niż wartość mediany (obliczona dla ww. odsetka dla wszystkich grup zawodów poddanych analizie), a napływ bezrobotnych przewyższa ich odpływ w danym okresie sprawozdawczym.
- ✓ **Zawód** – zgodnie z Klasyfikacją Zawodów i Specjalności (KZiS) definiowany jest jako przynoszący dochód zbiór zadań (zespół czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych stale lub z niewielkimi zmianami przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji (wiedzy i umiejętności), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Zawód może dzielić się na specjalności.
- ✓ **Umiejętności** określono jako zdolność wykonywania odpowiedniej klasy zadań w ramach zawodu np. obsługa komputera i wykorzystanie Internetu.
- ✓ **Uprawnienia** to dodatkowe kwalifikacje zawodowe zdobywane w drodze procesu certyfikacji, dodatkowych szkoleń, egzaminów lub często także po udowodnieniu przebycia wymaganej praktyki; przykładem uprawnienia jest prawo jazdy kat. B.
- ✓ **Kwalifikacje** to układ wiedzy, umiejętności i uprawnień przydatnych do realizacji składowych zadań zawodowych.
- ✓ Jako **lokalny rynek pracy** przyjęto powiatowy - krotoszyński rynek pracy.
- ✓ **Oferta pracy** to zgłoszenie przez pracodawcę do powiatowego urzędu pracy lub umieszczenie w internetowych serwisach rekrutacyjnych oraz w Biuletynach Informacji Publicznej, co najmniej jednego wolnego miejsca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w określonym zawodzie lub specjalności w celu znalezienia odpowiedniego pracownika. W niniejszej metodologii przez ofertę pracy rozumie się jedno wolne miejsce pracy lub miejsce aktywizacji zawodowej.
- ✓ Przez **długotrwale bezrobotnych** należy rozumieć pozostających bez pracy powyżej **dwunastu miesięcy** od dnia zarejestrowania się.
- ✓ **Bezrobotny absolwent** rozumiany jest jako bezrobotny do upływu dwunastu miesięcy od dnia określonego w dyplomie, świadectwie czy innym dokumencie potwierdzającym ukończenie szkoły lub zaświadczenie o ukończeniu kursu.

Podstawowymi **zmiennymi** wykorzystywanymi do budowy mierników w monitoringu służącymi określeniu deficytu, równowagi bądź nadwyżki są:

\bar{B}_t^k – średniomiesięczna liczba bezrobotnych w grupie zawodów k w okresie t,

\bar{O}_t^k – średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy w grupie zawodów k w okresie t, B_t^k –

liczba zarejestrowanych bezrobotnych w grupie zawodów k na koniec okresu t, DB_t^k — liczba długotrwale bezrobotnych w grupie zawodów k na koniec okresu t,

NB_t^k — napływ bezrobotnych w grupie zawodów k w okresie t,

OB_t^k — odpływ bezrobotnych w grupie zawodów k w okresie t.

Podstawowymi **miernikami** w nowej metodologii monitoringu służącymi określeniu deficytu lub równowagi są:

- ✓ **Wskaźnik dostępności oferty pracy** - informuje o dostępności oferty pracy dla bezrobotnych w danej elementarnej grupie zawodów. Im wyższa wartość wskaźnika, tym dostępność jest niższa. Wartość wskaźnika można interpretować jako przeciętną liczbę bezrobotnych przypadających na 1 ofertę pracy. Im wyższa wartość wskaźnika tym mniejsza szansa na znalezienie zatrudnienia w grupie zawodów k.

$$B/O_t^k = \frac{\bar{B}_t^k}{\bar{O}_t^k}$$

Przyjmuje wartości z przedziału $\langle 0, +\infty \rangle$

$B/O_t^k = 0$ - brak bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów k. Dostępność oferty jest bardzo wysoka, a grupa zawodów k jest maksymalnie deficytowa.

$B/O_t^k < 1$ - przeciętnie każdy bezrobotny z danej elementarnej grupy ma szansę znaleźć pracę. Liczba dostępnych ofert pracy przewyższa liczbę bezrobotnych w grupie zawodów k.

$B/O_t^k = 1$ - każdy bezrobotny w danej elementarnej grupie zawodów ma szansę znaleźć pracę. Przeciętna liczba dostępnych ofert pracy jest równa przeciętnej liczbie bezrobotnych w grupie zawodów k. Grupę zawodów k można traktować jako zrównoważoną.

$B/O_t^k > 1$ - dostępność oferty pracy jest relatywnie niska, gdyż liczba bezrobotnych przewyższa liczbę ofert pracy w grupie zawodów k.

Brak wartości - oferty pracy w elementarnej grupie zawodów k nie są dostępne, w rezultacie szansa znalezienia pracy jest zerowa, a grupa zawodów k jest maksymalnie nadwyżkowa.

- ✓ **Wskaźnik długotrwałego bezrobocia** - informuje o tym, jaki odsetek bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów k stanowią długotrwale bezrobotni. Im większa wartość wskaźnika tym więcej osób jest długotrwale bezrobotnych w danej grupie zawodów.

$$WDB_t^k = \frac{DB_t^k}{B_t^k} * 100$$

Przyjmuje wartości od **0%** (sytuacja, w której bezrobotni długotrwale nie występują) do **100%** (w przypadku, gdy każdy bezrobotny w elementarnej grupie zawodów k jest długotrwale bezrobotnym).

- ✓ **Wskaźnik płynności bezrobotnych** - wartość miernika wskazuje na kierunek i natężenie ruchu bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów k.

$$WPB_t^k = \frac{OB_t^k}{NB_t^k}$$

$WPB_t^k < 1$ - napływ przewyższa odpływ, co oznacza wzrost liczby bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów k.

$WPB_t^k = 1$ - odpływ jest równy napływowi (oba niezerowe), przez co liczba bezrobotnych w grupie zawodów k nie ulega zmianie.

$WPB_t^k > 1$ - odpływ przewyższa napływ, co oznacza spadek bezrobotnych w zawodzie k.

Brak wartości - napływ jest równy zeru.

Podstawowymi miernikami w nowej metodologii monitoringu służącymi określeniu **ryнку edukacyjnego** są:

- ✓ **Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów:** informuje, jaki odsetek absolwentów w elementarnej grupie zawodów/ kierunku nauki/ szkoły k stanowią bezrobotni absolwenci w elementarnej grupie zawodów/ kierunku nauki/ szkoły k (w %).

Im niższe wskaźnik przyjmuje wartości, tym daną grupę elementarną zawodów/ kierunek nauki/ szkołę można uznać za bardziej dostosowaną do potrzeb lokalnego rynku pracy, gdyż jej absolwenci znajdują zatrudnienie w ciągu 6 lub 11 miesięcy od ukończenia szkoły. Można również sprawdzić, czy w miarę upływu czasu sytuacja absolwentów ulega poprawie. Efektem może być wykaz szkół z informacją na temat liczby absolwentów i odsetka bezrobotnych absolwentów po 6 i 11 miesiącach od ukończenia szkoły.

$$WBA_t^k = \frac{BA_t^k}{A_{t-1}^k} * 100 ,$$

Przyjmuje wartości od 0% (oznacza brak bezrobotnych wśród absolwentów według wybranej specyfikacji) do 100% (sytuacja, w której każdy absolwent w elementarnej grupie zawodów/ kierunku nauki/ szkoły k jest zarejestrowany jako bezrobotny).

gdzie:

BA_t^k - liczba bezrobotnych absolwentów według elementarnych grup zawodów/ kierunku nauki bądź typu szkoły (zasadnicza zawodowa, średnia ogólnokształcąca, średnia zawodowa i policealna, wyższa) bądź nazwy szkoły/ uczelni – stan na koniec grudnia/ maja (np. 31.12.2011, 31.05.2012, 31.12.2012),
 A_{t-1}^k - liczba absolwentów szkół ponadgimnazjalnych/wyższych według elementarnych grup zawodów/ kierunku nauki bądź typu szkoły (zasadnicza zawodowa, średnia ogólnokształcąca, średnia zawodowa i policealna, wyższa) bądź nazwy szkoły/ uczelni – stan za poprzedni rok szkolny/akademicki (np. rok szkolny 2010/2011 i 2011/2012).

Im niższe wskaźnik przyjmuje wartości, tym daną grupę elementarną zawodów/ kierunek nauki/ szkołę można uznać za bardziej dostosowaną do potrzeb lokalnego rynku pracy, gdyż jej absolwenci znajdują zatrudnienie w ciągu 6 lub 11 miesięcy od ukończenia szkoły.

Można również sprawdzić, czy w miarę upływu czasu sytuacja absolwentów ulega poprawie. Efektem może być wykaz szkół z informacją na temat liczby absolwentów i odsetka bezrobotnych absolwentów po 6 i 11 miesiącach od ukończenia szkoły.

- ✓ **Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród bezrobotnych** - informuje, jaki odsetek bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów k (lub kierunku kształcenia) stanowią bezrobotni absolwenci (w %).

$$WAB_t^k = \frac{BA_t^k}{B_t^k} * 100 ,$$

Przyjmuje wartości od 0% (brak absolwentów wśród bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów/ kierunku kształcenia k) do 100% (sytuacja, w której każdy bezrobotny w opisywanej elementarnej grupie zawodów/ kierunku kształcenia to bezrobotny absolwent).

gdzie:

BA_t^k - liczba bezrobotnych absolwentów w elementarnej grupie zawodów k (kierunku kształcenia) – stan na koniec grudnia roku poprzedzającego i maja danego roku (np. 31.12.2011, 31.05.2012 i 31.12.2012),
 B_t^k - liczba bezrobotnych ogółem w grupie zawodów k (kierunku kształcenia) – stan na koniec grudnia roku poprzedzającego i maja danego roku (np. 31.12.2011, 31.05.2012 i 31.12.2012).

Kalkulacja tego wskaźnika ma na celu wskazanie jak wysoki jest odsetek bezrobotnych absolwentów wśród bezrobotnych w danej elementarnej grupie zawodów (w przypadku absolwentów szkół ponadgimnazjalnych) bądź w danym kierunku kształcenia (w przypadku absolwentów szkół wyższych).

1. Analiza ogólnej sytuacji na rynku pracy

1.1. Analiza bezrobocia

1.1.1. Liczba bezrobotnych w powiecie

W końcu 2016r. w rejestrze PUP w Krotoszynie zarejestrowanych było 1614 osób bezrobotnych. W stosunku do końca 2015r. liczba ta zmniejszyła się o 334 osoby, Bezrobotne kobiety, zarejestrowane w tut. Urzędzie Pracy, stanowiły 60% ogółu w liczbie 975 osób.

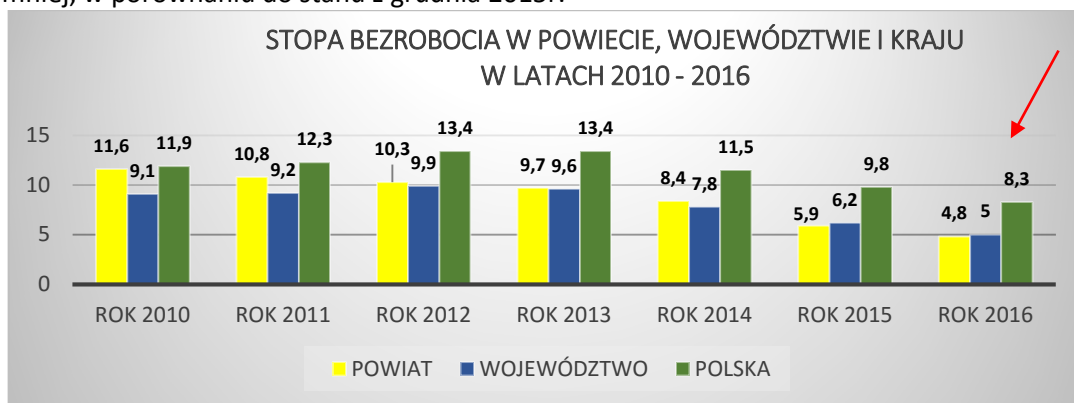
Miesiąc	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych							
	Rok 2016		Rok 2015		Rok 2014		Rok 2013	
	ogółem	w tym kobiet	ogółem	w tym kobiet	ogółem	w tym kobiet	ogółem	w tym kobiet
Styczeń	2123	1371	3076	1890	3511	2123	3703	2137
Luty	2098	1328	3086	1980	3589	2190	3857	2225
Marzec	1947	1227	2960	1816	3355	2072	3861	2251
Kwiecień	1840	1178	2650	1616	3286	2037	3734	2224
Maj	1761	1164	2457	1520	3095	1963	3478	2094
Czerwiec	1592	1056	2295	1480	2872	1841	3244	1984
Lipiec	1515	1000	2176	1457	2794	1802	3090	1937
Sierpień	1482	988	2118	1449	2725	1734	3040	1927
Wrzesień	1428	933	1995	1391	2652	1673	2999	1918
Październik	1458	933	1946	1329	2653	1651	2941	1865
Listopad	1542	968	1906	1283	2769	1725	3046	1904
Grudzień	1614	975	1948	1300	2837	1766	3168	1964

Tabela 1 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych

1.1.2. Stopa bezrobocia

Liczba osób bezrobotnych znajduje swoje odzwierciedlenie we wskaźniku stopy bezrobocia (GUS), obliczanym jako iloraz osób bezrobotnych i liczby osób aktywnych zawodowo.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w skali ogólnopolskiej w końcu grudnia 2016r. wyniosła 8,3%, w porównaniu do stanu sprzed roku była o 1,4p.p. niższa; Dla województwa wielkopolskiego wskaźnik ten, w końcu 2016r., osiągnął wielkość 5% i jest to najniższy poziom w regionach. W powiecie KROTOSZYŃSKIM w końcu roku 2016 bez pracy pozostawało 4,8% aktywnych zawodowo, czyli o 1,1 punktu procentowego mniej, w porównaniu do stanu z grudnia 2015r.

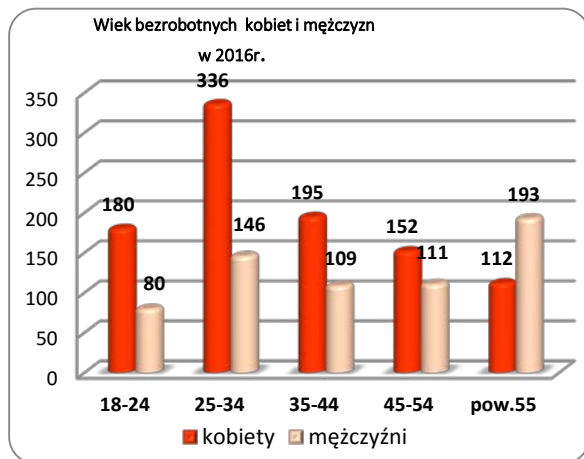

Rysunek 1 Stopa bezrobocia w powiecie, województwie o kraju w latach 2010-2016

1.2. Struktura bezrobotnych – wybrane dane.

1.2.1. Wiek

W związku z tym, iż ogólna liczba bezrobotnych w powiecie krotoszyńskim zdecydowanie zmniejszyła się w końcu 2016r. w porównaniu z końcem 2015r. (-334 osób), zmniejszenie to nastąpiło w prawie wszystkich grupach wiekowych. Nieznacznie wzrosła liczba bezrobotnych mężczyzn w przedziałach: „25-34” – o 18 osób oraz „34-44” – o 27 osób.

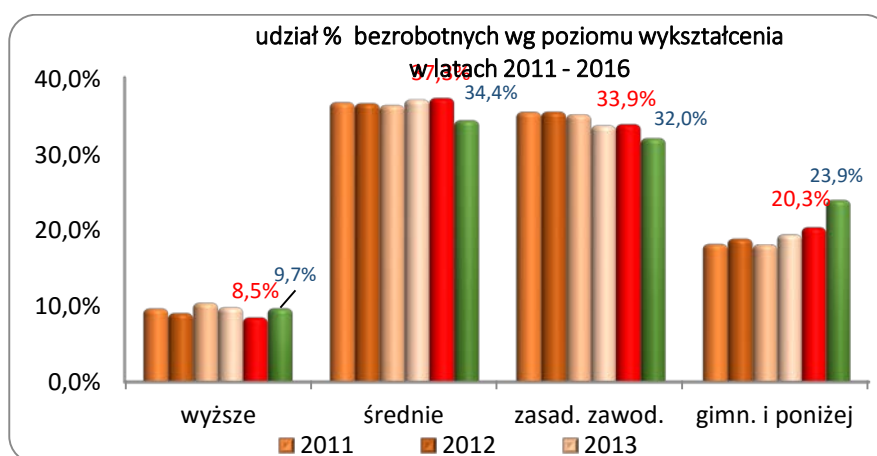
Największy spadek, bo o 98 osób dotyczył najmłodszej grupy wiekowej: 18-24 lata, która liczyła sobie w końcu 2016r. 260 osób, co stanowi 16% ogółu. Łatwo zatem wyliczyć, iż bezrobotni z tego terenu to w zdecydowanej większości ludzie młodzi w największej aktywności zawodowej, bo 65% zarejestrowanych, to osoby przed 45-tym rokiem życia.

Rysunek 2 Wiek bezrobotnych kobiet i mężczyzn w 2016r.

1.2.2. Poziom wykształcenia i kwalifikacje zawodowe

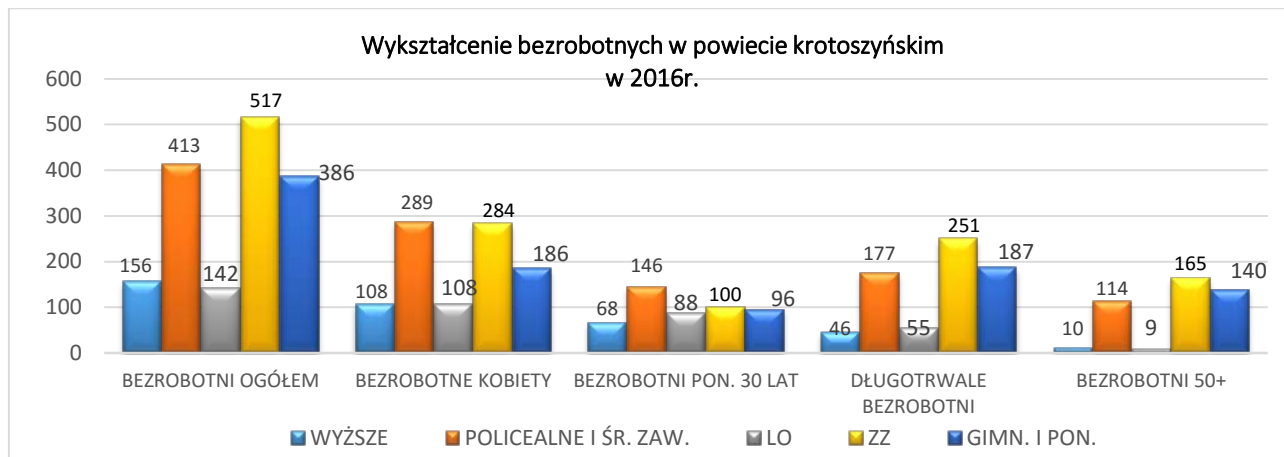
W końcu 2016r., podobnie jak w latach poprzednich najwięcej bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Krotoszynie legitymowało się **wykształceniem średnim – 555 osób, tj. 34%**. Należy również zauważyć, iż znaczącą większość stanowiły tu osoby, które ukończyły szkoły średnie zawodowe – 413 osób. Najmniej licznie reprezentowaną grupą w zbiorowości bezrobotnych, były osoby posiadające dyplom wyższej uczelni – 156 osób, tj. 10%.

Grupy osób z wykształceniem średnim i zasadniczym zawodowym zmniejszyły się najwyraźniej – odpowiednio o 498 i 439 osób, a w przypadku bezrobotnych z wykształceniem wyższym, ta zmiana była najmniejsza – o 122 osoby.

Rysunek 3 udział % bezrobotnych wg poziomu wykształcenia w latach 2011 - 2016r.

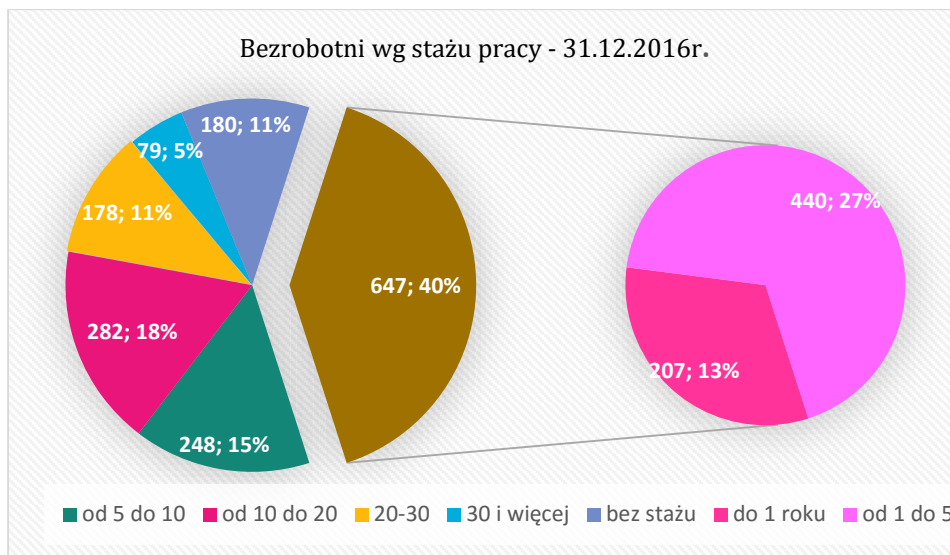
Poniższy wykres prezentuje kwalifikacje zawodowe – wykształcenie osób bezrobotnych w wybranych grup:

Rysunek 4 Wykształcenie bezrobotnych w powiecie krotoszyńskim w latach 2011 - 2016r.

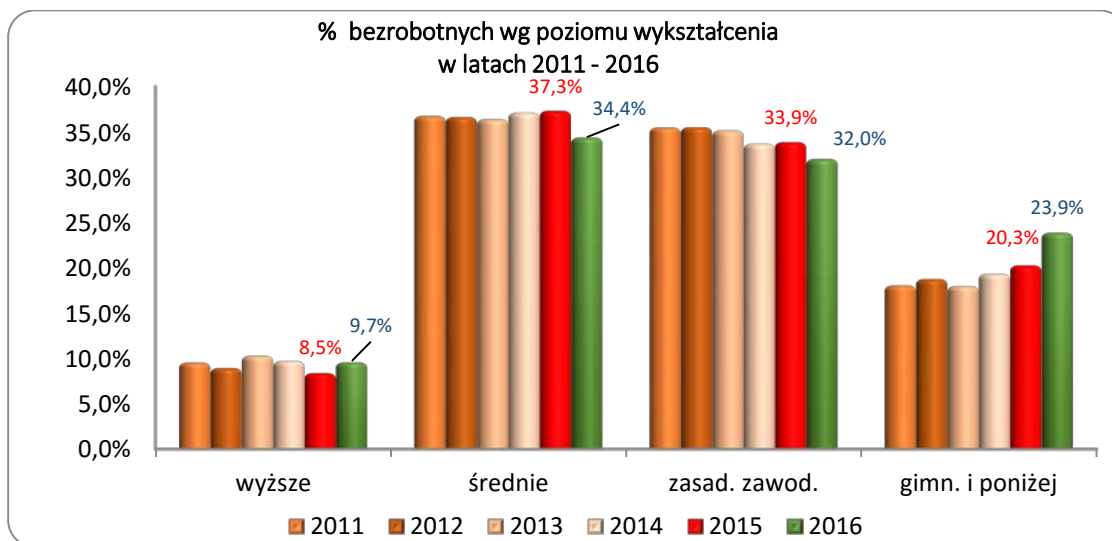
1.2.3. Staż pracy

Bezrobocie w powiecie krotoszyńskim dotyka w największym stopniu osoby posiadające **staż pracy nieprzekraczający 5 lat – 647 osób, tj. 40%** ogółu zarejestrowanych. Z kolei bezrobotni ze stażem pracy w granicach powyżej 30 lat (tj. 5% ogółu), stanowią najmniej liczną grupę wśród pozostających bez pracy w powiecie.

Rysunek 5 bezrobotni wg stażu pracy w powiecie krotoszyńskim w 2016r.

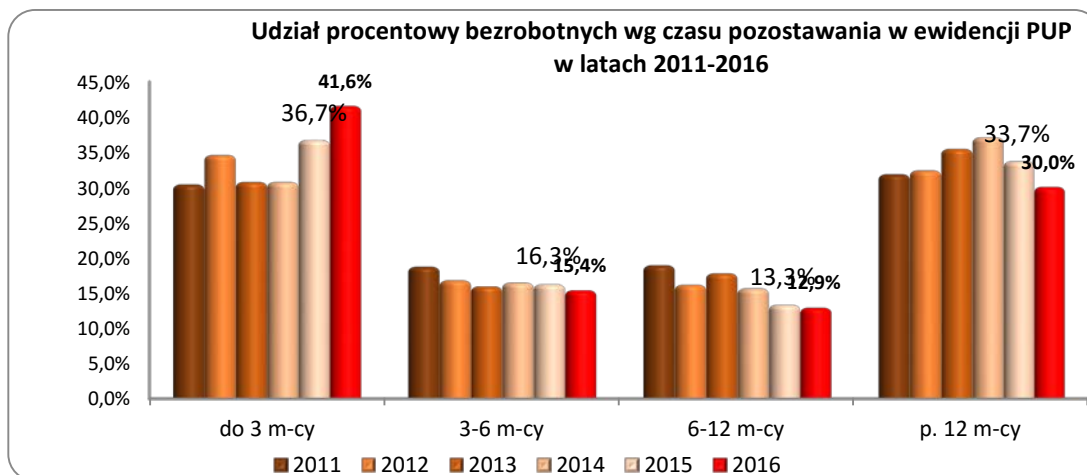
W końcu 2016r., podobnie jak w latach poprzednich najwięcej bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Krotoszynie legitymowało się **wykształceniem średnim – 555 osób, tj. 34%**. Należy również zauważyć, iż znaczącą większość stanowiły tu osoby, które ukończyły szkoły średnie zawodowe – 413 osób. Najmniej licznie reprezentowaną grupą w zbiorowości bezrobotnych, były osoby posiadające dyplom wyższej uczelni – 156 osób, tj. 10%. Grupy osób z wykształceniem średnim i zasadniczym zawodowym zmniejszyły się najwyraźniej – odpowiednio o 498 i 439 osób, a w przypadku bezrobotnych z wykształceniem wyższym, ta zmiana była najmniejsza – o 122 osoby.

Rysunek 6 Bezrobotni w powiecie krotoszyńskim wg. poziomu wykształcenia w latach 2011 - 2016

1.2.4. Czas pozostawania bez pracy i długotrwałe bezrobocie

Dane dotyczące zarejestrowanych w urzędzie bezrobotnych pod względem czasu ich pozostawania bez pracy wykazują, iż najliczniejszą grupę stanowią osoby, które zarejestrowane są **do 3 m-cy w liczbie 671 osób, tj. 41,6%** oraz **powyżej 12 m-cy w liczbie 485 osób, tj. 30%**.

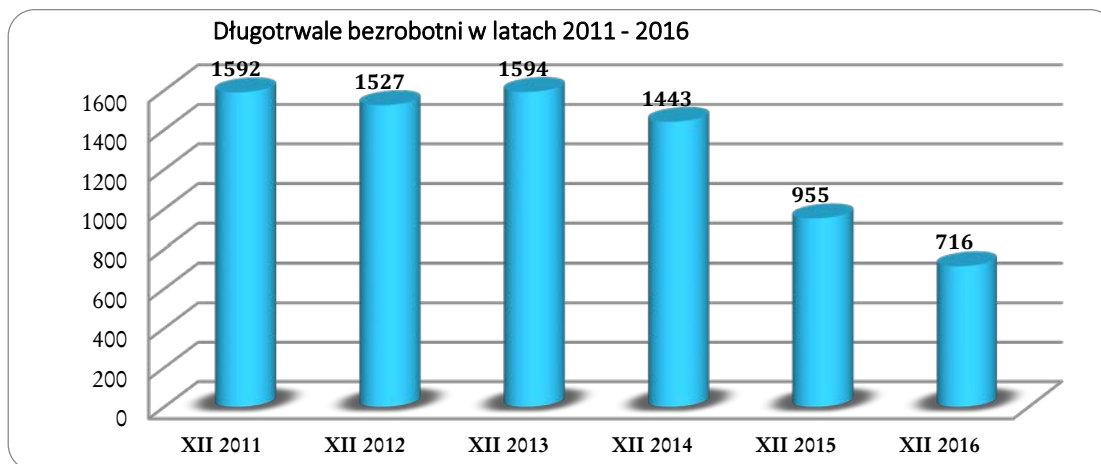

Rysunek 7 Bezrobotni wg czasu pozostawania bez pracy w powiecie krotoszyńskim w latach 2011 - 2016r.

W minionym roku jedyny wzrost odnotowano w grupie osób pozostających bez pracy przez okres **do 3 miesięcy** – o 5,9 punktu procentowego, z kolei największy spadek zarysował się wśród osób będących w ewidencji przez czas powyżej 12 miesięcy – o 3 punkty procentowe. Jeśli patrzeć pod kątem poziomu bezrobotnych w każdej z tych grup, liczba osób zarejestrowanych w każdej z nich uległa zmniejszeniu – od 151 osób dla grupy z przedziału od 3 do 6 m-cy, do 396 osób dla grupy powyżej 12 m-cy.

Długotrwałe bezrobotni w liczbie 716 osób, w końcu 2016r., stanowili blisko połowę wszystkich zarejestrowanych (44%). W grupie tej dominowały wyraźnie kobiety stanowiące niemal 70% ogółu. Mimo zmniejszenia samej liczby osób będących w bierności zawodowej ponad rok, o 239 osób, w porównaniu do stanu z grudnia 2015r., ich udział w strukturze bezrobotnych w powiecie nie zmienił się istotnie, bo wtedy sięgnął również ok 50% (przy obecnym 44%-owym). Jak wynika z danych statystycznych PUP, aż 345 osób

pozostających w ewidencji ponad rok to ludzie młodzi, bo w wieku między 25-tym, a 44-tym rokiem życia (48%). Legitymują się, w większości wykształceniem zasadniczym lub niższym – 61% wszystkich długotrwale biernych zawodowo, a co za tym idzie z niewielkim doświadczeniem zawodowym – aż 288 osób z ogółu (716) przepracowało mniej niż 5 lat.

Rysunek 8 Długotrwale bezrobotni w powiecie krotoszyńskim w latach 2011 - 2016r.

1.3. Analiza ofert pracy i osób bezrobotnych wg zawodów

1.3.1. Analiza bezrobocia wg zawodów

Na dzień 31.12.2016r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Krotoszynie pozostawało 1614 osób bezrobotnych. Najwięcej bezrobotnych w powiecie krotoszyńskim posiadało zawód z grupy: „sprzedawcy sklepowi i pokrewni” – 199 osób – 12,3% ogółu. Drugą, pod względem wielkości grupą były zawody „średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych” – 48 osób (3%). Warto doprecyzować, iż w skład tej grupy wchodzi takie zawody jak: *asystent ds. statystyki, technik agrobiznesu, technik ekonomista, asystent przetwarzania danych, pozostały średni personel ds. statystyki i dziedzin pokrewnych*.

Kolejne dwie najliczniejsze grupy zawodów w Krotoszynie to: „piekarze, cukiernicy i pokrewni” oraz „fryzjerzy”.

Najliczniej reprezentowane elementarne grupy zawodów prezentuje poniższa tabela:

Kod	Elementarne grupy zawodów	Liczba bezrobotnych (stan na koniec okresu)
5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	199
3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	48
7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	47
5141	Fryzjerzy	43
5153	Gospodarze budynków	41
9629	Pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	40
3119	Technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani	39
5120	Kucharze	36
9613	Zamiatacze i pokrewni	36
7222	Ślusarze i pokrewni	34
7531	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	34
7112	Murarze i pokrewni	32
7533	Szwaczki, hafciarki i pokrewni	30
3144	Technicy technologii żywności	28
4321	Magazynierzy i pokrewni	27
7131	Malarze budowlani i pokrewni	27
7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	26
7223	Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni	22
9112	Pomoce i sprzętaczkę biurowe, hotelowe i pokrewnie	21
2422	Specjaliści do spraw administracji i rozwoju	19

Tabela 2 Grupy zawodów, w których liczba bezrobotnych (stan na koniec okresu) jest największa w 2016 roku

Kolejnym etapem analizy jest tzw. „napływ” bezrobotnych wg zawodów. Od początku 2016r. zarejestrowało się w PUP Krotoszyn 3755 osób bezrobotnych (w tym 2047 kobiet) i jest to o 464 osób mniej, niż w tym samym czasie poprzedniego roku. Większość rejestrujących się stanowiły kobiety – 55%.

W przeważającej liczbie były to ponowne rejestracje - 2921 osób, co stanowi 80% całego „napływu”. Tabela 3 prezentuje zawody, jakimi najliczniej legitymowali się bezrobotni rejestrujący się w Urzędzie.

Kod	Elementarne grupy zawodów	Liczba bezrobotnych (napływ w okresie)
5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	372
5120	Kucharze	106
3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	102
7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	102
9629	Pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	99
7222	Ślusarze i pokrewni	96
5153	Gospodarze budynków	93
5141	Fryzjerzy	82
7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	78
7131	Malarze budowlani i pokrewni	72
7112	Murarze i pokrewni	63
7223	Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni	57
4321	Magazynierzy i pokrewni	53
7522	Stolarze meblowi i pokrewni	53
7533	Szwaczki, hafciarki i pokrewni	52
7531	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	47
4110	Pracownicy obsługi biurowej	46
9613	Zamiatacze i pokrewni	46
2421	Specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	45
9313	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	42

Tabela 3 Grupy zawodów, w których liczba bezrobotnych (napływ) jest największa w 2016 roku

1.3.2. Zawody generujące długotrwałe bezrobocie

Zawody generujące długotrwałe bezrobocie to takie, które mają **najwyższy wskaźnik długotrwałego bezrobocia WDB^k**, który informuje jaki odsetek bezrobotnych w grupie elementarnej zawodów stanowią osoby pozostające bez pracy i zarejestrowane w PUP ponad 12 m-cy.

W tabeli 4 zawarto elementarne grupy zawodów, w których występuje wskaźnik długotrwałego bezrobocia na poziomie maksymalnym – 100%, oznacza to, że **każdy bezrobotny w elementarnej grupie zawodów jest długotrwałe bezrobotnym**.

Kod	Elementarne grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
1420	Kierownicy w handlu detalicznym i hurtowym	100,00
2113	Chemicy	100,00
2143	Inżynierowie inżynierii środowiska	100,00
2149	Inżynierowie gdzie indziej niesklasyfikowani	100,00
2292	Fizjoterapeuci	100,00
2431	Specjaliści do spraw reklamy i marketingu	100,00
3143	Technicy leśnictwa	100,00
3253	Optycy okularowi	100,00
3323	Zaopatrzeniowcy	100,00

3343	Pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu	100,00
3344	Sekretarze medyczni i pokrewni	100,00
4211	Kasjerzy bankowi i pokrewni	100,00
4311	Pracownicy do spraw rachunkowości i księgowości	100,00
4419	Pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	100,00
5112	Konduktorzy i pokrewni	100,00
5132	Barmani	100,00
5244	Sprzedawcy (konsultanci) w centrach sprzedaży telefonicznej / internetowej	100,00
5246	Wydawcy posiłków	100,00
5321	Pomocniczy personel medyczny	100,00
5322	Pracownicy domowej opieki osobistej	100,00
5412	Strażnicy w zakładach dla nieletnich	100,00
6114	Rolnicy upraw mieszanych	100,00
7221	Kowale i operatorzy pras kuźniczych	100,00
7535	Wyprawiacze skór, garbarze i pokrewni	100,00
8156	Operatorzy maszyn do produkcji obuwia i pokrewni	100,00
8211	Monterzy maszyn i urządzeń mechanicznych	100,00
8213	Monterzy sprzętu elektronicznego	100,00

Tabela 4 Grupy zawodów, dla których wskaźnik długotrwałego bezrobocia jest najwyższy w 2016 roku

1.3.3. Zawody o najniższym i najwyższym wskaźniku płynności bezrobotnych

Kolejny element raportu stanowi analiza tzw. „płynności bezrobotnych”, czyli natężenie „ruchu” bezrobotnych w elementarnych grupach zawodów. Miernikiem badającym to zjawisko wskaźnik płynności bezrobotnych WPB_t^k , który przyjmuje następujące wartości:

- $WPB_t^k < 1$ - napływ przewyższa odpływ, co oznacza wzrost liczby bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów k.
- $WPB_t^k = 1$ - odpływ jest równy napływowi (oba niezerowe), przez co liczba bezrobotnych w grupie zawodów k nie ulega zmianie.
- $WPB_t^k > 1$ - odpływ przewyższa napływ, co oznacza spadek bezrobotnych w zawodzie k.
- Brak wartości** – napływ jest równy zeru.

Tabela 5 prezentuje grupy zawodów grupy zawodów, dla których odnotowano w 2016r. najwyższy wskaźnik płynności. Z zestawienia wynika, iż w powiecie krotoszyńskim w 25-ciu grupach „odpływ” przewyższył „napływ”, czyli w konsekwencji nastąpił spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych w badanym okresie. Najwyższy poziom wskaźnika odnotowano w takich grupach zawodów, jak: „inżynierowie chemicy i pokrewni”, „doradcy finansowi i inwestycyjni”, „pracownicy ds. transportu”, „monterzy izolacji”.

Wzrost liczby bezrobotnych, czyli **większy napływ niż odpływ** dotyczył 15-stu grup zawodów, wśród nich między innymi: „architekci”, „technicy technologii chemicznej”, „listonosze i pokrewni”, „kasjerzy i sprzedawcy biletów”. Pełny wykaz grup, w których wskaźnik płynności osiągnął wartość mniejszą niż 1 przedstawiono w tabeli 6.

Kod	Elementarne grupy zawodów	Wskaźnik płynności bezrobotnych
-----	---------------------------	---------------------------------

2145	Inżynierowie chemicy i pokrewni	4,00
2412	Doradcy finansowi i inwestycyjni	3,00
2652	Kompozytorzy, artyści muzycy i śpiewacy	3,00
4323	Pracownicy do spraw transportu	3,00
7124	Monterzy izolacji	3,00
8181	Operatorzy urządzeń do produkcji wyrobów szklanych i ceramicznych	3,00
7213	Blacharze	2,67
2291	Specjaliści do spraw higieny, bezpieczeństwa pracy i ochrony środowiska	2,50
4311	Pracownicy do spraw rachunkowości i księgowości	2,50
5244	Sprzedawcy (konsultanci) w centrach sprzedaży telefonicznej / internetowej	2,50
1412	Kierownicy w gastronomii	2,00
1420	Kierownicy w handlu detalicznym i hurtowym	2,00
2111	Fizycy i astronomowie	2,00
2141	Inżynierowie do spraw przemysłu i produkcji	2,00
2352	Nauczyciele szkół specjalnych	2,00
2433	Specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych)	2,00
2632	Archeolodzy, socjolodzy i specjaliści dziedzin pokrewnych	2,00
3433	Pracownicy bibliotek, galerii, muzeów, informacji naukowej i pokrewni	2,00
3522	Operatorzy urządzeń telekomunikacyjnych	2,00
4214	Windykatorzy i pokrewni	2,00
5243	Agenci sprzedaży bezpośredniej	2,00
5312	Asystenci nauczycieli	2,00
7122	Posadzkarze, parkieciarze i glazurnicy	2,00
8343	Maszyniści i operatorzy maszyn i urządzeń dźwigowo-transportowych i pokrewni	2,00
9510	Pracownicy świadczący usługi na ulicach	2,00

Tabela 5 Grupy zawodów, dla których wskaźnik płynności bezrobotnych jest najwyższy w 2016 roku

Kod	Elementarne grupy zawodów	Wskaźnik płynności bezrobotnych
2161	Architekci	0,33
3116	Technicy technologii chemicznej i pokrewni	0,33
4412	Listonosze i pokrewni	0,33
5230	Kasjerzy i sprzedawcy biletów	0,33
1221	Kierownicy do spraw marketingu i sprzedaży	0,50
2131	Biologowie i pokrewni	0,50
2162	Architekci krajobrazu	0,50
2519	Analitycy systemów komputerowych i programiści gdzie indziej niesklasyfikowani	0,50
2642	Dziennikarze	0,50
3344	Sekretarze medyczni i pokrewni	0,50
4226	Recepcjoniści (z wyłączeniem hotelowych)	0,50
7113	Robotnicy obróbki kamienia	0,50
7114	Betoniarze, betoniarze zbrojarze i pokrewni	0,50
7523	Ustawiacze i operatorzy maszyn do obróbki i produkcji wyrobów z drewna	0,50
9214	Robotnicy wykonujący prace proste w ogrodnictwie i sadownictwie	0,50

Tabela 6 Grupy zawodów, dla których wskaźnik płynności bezrobotnych jest najmniejszy w 2016 roku

1.3.4. Analiza ofert pracy wg zawodów

W 2016r. na terenie powiatu krotoszyńskiego odnotowano łącznie 5197 ofert pracy, realizowanych w PUP Krotoszyn oraz innych urzędach pracy - z planowanym wykonywaniem pracy na terenie powiatu. Najwięcej wakatów oferowano w zawodach (wg wielkiej grupy zawodów): „pracownicy usług i sprzedawcy” – 1181, „pracownicy wykonujący prace proste” – 1078, „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” - 1050.

Kod grupy zawodów	Nazwa wielkiej grupy zawodów	CBOP (PUP+OHP+EURES)	Internet	Razem
w liczbach bezwzględnych				
	Ogółem	5197	555	5752
1	PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNICY I KIEROWNICY	48	105	153
2	SPECJALIŚCI	158	174	332
3	TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	394	117	511
4	PRACOWNICY BIUROWI	439	73	512
5	PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	1113	68	1181
6	ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	419	0	419
7	ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	1050	0	1050
8	OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	499	17	516
9	PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE	1077	1	1078
wskaznik struktury według źródeł				
	Ogółem			
1	PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNICY I KIEROWNICY	31,37%	68,63%	100%
2	SPECJALIŚCI	47,59%	52,41%	100%
3	TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	77,10%	22,90%	100%
4	PRACOWNICY BIUROWI	85,74%	14,26%	100%
5	PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	94,24%	5,76%	100%
6	ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	100,00%	0,00%	100%
7	ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	100,00%	0,00%	100%
8	OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	96,71%	3,29%	100%
9	PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE	99,91%	0,09%	100%

	wskaźnik struktury wg grup w poszczególnych źródłach			Wskaźnik zróżnicowania (PUP vs. Internet)
	Ogółem			
1	PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNICY I KIEROWNICY	0,92%	18,92%	0,05
2	SPECJALIŚCI	3,04%	31,35%	0,10
3	TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	7,58%	21,08%	0,36
4	PRACOWNICY BIUROWI	8,45%	13,15%	0,64
5	PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	21,42%	12,25%	1,75
6	ROLNICY, OGRÓDNICY, LEŚNICY I RYBACY	8,06%	0,00%	
7	ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	20,20%	0,00%	
8	OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	9,60%	3,06%	3,13
9	PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE	20,72%	0,18%	115,02

Tabela 7 Oferty pracy w 2016 roku

Powyższe dane analizuje się przy zastosowaniu **wskaźnika zróżnicowania struktury ofert pracy**, mającego na celu sprawdzenie, którzy bezrobotni (w jakich grupach zawodów) nie rejestrują się w urzędach pracy oraz jakie oferty pracy nie są zgłaszane.

Wskaźnik zróżnicowania struktury ofert pracy

$$WNO_t^k = \frac{WSO_{t,PUP}^k}{WSO_{t,inter}^k}$$

$WNO_t^k < 1$ – grupa zawodów, w której oferty pracy są zgłaszane przede wszystkim poza PUP (oznacza to, że pracodawcy znacznie częściej oferują pracę za pośrednictwem portali internetowych dla tych zawodów).

$WNO_t^k > 1$ – grupa zawodów, w której oferty pracy są zgłaszane przede wszystkim w PUP (pracodawcy znacznie częściej poszukują pracowników za pośrednictwem PUP niż w Internecie).

Miernik przyjmuje wartości z przedziału $<0, +\infty$.

Jak wynika z danych dotyczących powiatu krotoszyńskiego pracodawcy znacznie częściej poszukują tu pracowników za pośrednictwem PUP. Tylko dla czterech grup wielkich wskaźnik osiągnął wartość mniejszą niż 1, tj.: „kierownicy”, „specjaliści” oraz „technicy i inny średni personel” oraz „pracownicy biurowi”, czyli tu przeważają oferty w portalach internetowych.

2. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Zgodnie z metodologią zakłada się, iż **zawody deficytowe** charakteryzują się jednocześnie dwoma czynnikami:

- 1) większą liczbą dostępnych ofert pracy niż wynosi średni stan bezrobotnych w danym okresie sprawozdawczym;

- 2) konieczne jest, aby odsetek długotrwale bezrobotnych nie przekraczał mediany² (Me), a odpływ bezrobotnych powinien przewyższać ich napływ (bądź być równy) w danym okresie sprawozdawczym.

Wymienione warunki muszą być spełnione jednocześnie, by daną grupę zawodów uznać za deficytową w danym okresie sprawozdawczym. Niespełnienie któregokolwiek z trzech warunków powoduje, że dana grupa zawodów nie wchodzi do rankingu i nie podlega dalszej analizie.

Zawody maksymalnie deficytowe wyróżniają się brakiem bezrobotnych w danym okresie sprawozdawczym, tj. **wskaźnik dostępności oferty pracy wynosi zero**. Ponadto, muszą być spełnione pozostałe dwa warunki konieczne (tak jak w przypadku grup zawodów deficytowych).

Przyjęto, że **zawody zrównoważone** odznaczają się natomiast:

- 1) zbliżoną liczbą bezrobotnych i dostępnych ofert pracy w danym okresie sprawozdawczym,
- 2) dodatkowo konieczne jest, aby odsetek długotrwale bezrobotnych nie przekraczał mediany (Me), a odpływ bezrobotnych powinien przewyższać ich napływ (bądź być równy) w danym okresie sprawozdawczym.

Wymienione warunki muszą być spełnione jednocześnie, by daną grupę zawodów uznać za zrównoważoną w danym okresie sprawozdawczym. Niespełnienie któregokolwiek z trzech warunków powoduje, że dana grupa zawodów nie wchodzi do rankingu i nie podlega dalszej analizie.

Zawody nadwyżkowe odznaczają się:

- 1) przewagą liczebną bezrobotnych nad dostępnymi ofertami pracy, bezrobociem długotrwałym powyżej mediany (Me),
- 2) niskim odpływem netto (wyższy napływ niż odpływ) bezrobotnych w danym okresie sprawozdawczym.

Wymienione warunki muszą być spełnione jednocześnie, by daną grupę zawodów uznać za nadwyżkową w danym okresie sprawozdawczym. Niespełnienie któregokolwiek z trzech warunków powoduje, że dana grupa zawodów nie wchodzi do rankingu i nie podlega dalszej analizie.

Zawody maksymalnie nadwyżkowe to takie, dla których w danym okresie sprawozdawczym nie występują żadne oferty pracy, tj. wskaźnik dostępności oferty pracy nie przyjmuje żadnych wartości (dzielenie przez zero). Ponadto, muszą być spełnione pozostałe dwa warunki konieczne (tak jak w przypadku grup zawodów nadwyżkowych).

Zawody, które nie spełniają warunków zawartych w poniższej tabeli 8 nie podlegają dalszej analizie.

Grupy zawodów	Wskaźnik dostępności oferty pracy	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia	Wskaźnik płynności bezrobotnych
maksymalnie deficytowe	$B/O_t^k = 0$	$WDB_t^k \leq Me$ lub brak wartości	$WPB_t^k \geq 1$ lub brak wartości
deficytowe	$B/O_t^k < 0,9$	$WDB_t^k \leq Me$ lub brak wartości	$WPB_t^k \geq 1$ lub brak wartości
zrównoważone	$0,9 \leq B/O_t^k \leq 1,1$	$WDB_t^k \leq Me$ lub brak wartości	$WPB_t^k \geq 1$ lub brak wartości
nadwyżkowe	$B/O_t^k > 1,1$	$WDB_t^k > Me$	$WPB_t^k < 1$

² Mediana to wartość środkowa zbioru

maksymalnie nadwyżkowe	$B/O_t^k = \text{brak wartości}$	$WDB_t^k > Me$	$WPB_t^k < 1$
------------------------	----------------------------------	----------------	---------------

Tabela 8 Wskaźniki dostępności ofert pracy, długotrwałego bezrobocia oraz płynności bezrobotnych

2.1. Analiza zawodów deficytowych.

W 2016r. w powiecie krotoszyńskim wyłoniono 16 elementarnych grup zawodów deficytowych, dla których **wystąpiła większa liczba dostępnych ofert pracy niż wynosi średni stan bezrobotnych w minionym roku oraz odsetek długotrwale bezrobotnych nie przekraczał mediany (średkowej wartości ogółu długotrwale bezrobotnych), a odpływ bezrobotnych przewyższył ich napływ (bądź był równy) w tym czasie.**

DEFICYT								
Kod	Elementarna grupa zawodów	Średniomiesięczna liczba bezrobotnych	Średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia	Wskaźnik płynności bezrobotnych	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+OHP+EURES) (%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)
7132	Lakiernicy	0,08	2,33	0,04	0,0	1,00	3,57	3,57
1120	Dyrektorzy generalni i zarządzający	0,08	1,58	0,05	0,0	1,00	0,00	0,00
2433	Specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych)	0,17	3,00	0,06	0,0	2,00	14,81	3,70
3139	Kontrolerzy (sterowniczy) procesów przemysłowych gdzie indziej niesklasyfikowani	0,25	4,25	0,06	0,0	1,00	0,00	0,00
9212	Robotnicy wykonujący prace proste w hodowli zwierząt	0,42	6,75	0,06	0,0	1,67	0,00	0,00
5312	Asystenci nauczycieli	0,42	5,25	0,08	0,0	2,00	47,06	33,33
1324	Kierownicy do spraw logistyki i dziedzin pokrewnych	0,25	2,83	0,09	0,0	1,50	0,00	0,00
8153	Operatorzy maszyn do szycia	1,50	14,42	0,10	0,00	1,20	0,00	0,00
1346	Kierownicy w instytucjach finansowych i ubezpieczeniowych	0,25	2,00	0,13	0,0		0,00	0,00
2619	Specjaliści z dziedziny prawa gdzie indziej niesklasyfikowani	0,58	4,08	0,14	0,00	1,25	0,00	0,00
7213	Błacharze	1,58	8,58	0,18	0,00	2,67	0,00	0,00
2153	Inżynierowie telekomunikacji	0,33	1,33	0,25	0,0	1,00	0,0	0,00
8219	Monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	1,33	4,83	0,28	0,00	1,33	22,73	4,55

7513	Robotnicy w produkcji wyrobów mleczarskich	0,17	0,58	0,29	0,00	1,00	0,00	0,00
2151	Inżynierowie elektrycy	0,08	0,25	0,33	0,00	1,00	0,00	0,00
3423	Instruktorzy fitness i rekreacji ruchowej	0,08	0,25	0,33	0,00	1,00	33,33	0,00
4224	Recepcjoniści hotelowi	1,17	3,42	0,34	0,00	1,00	11,76	5,88
8342	Operatorzy sprzętu do robót ziemnych i urządzeń pokrewnych	1,58	4,33	0,37	0,00	1,10	7,50	0,00
9510	Pracownicy świadczący usługi na ulicach	0,83	2,17	0,38	0,00	2,00	0,00	0,00
7122	Posadzkarze, parkieciarze i glazurnicy	1,00	2,33	0,43	0,00	2,00	18,75	6,25
7321	Pracownicy przy pracach przygotowawczych do druku	0,58	1,25	0,47	0,00	1,00	33,33	0,00
7119	Robotnicy robót stanu surowego i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	0,50	1,00	0,50	0,00	1,00	16,67	0,00
1211	Kierownicy do spraw finansowych	0,17	0,25	0,67	0,00	1,00	0,00	0,00
3113	Technicy elektrycy	2,42	3,58	0,67	0,00	1,43	0,00	0,00
5152	Pracownicy usług domowych	0,67	0,83	0,80	0,00	1,50	0,00	0,00
7129	Robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	2,17	2,67	0,81	0,00	1,33	15,00	0,00
4110	Pracownicy obsługi biurowej	13,08	15,33	0,85	20,00	1,11	54,49	38,92

Tabela 9 Ranking elementarnych grup zawodów deficytowych w 2016 roku

Maksymalny deficyt w 2016r., czyli sytuacja, w której oprócz wystąpienia **większej liczby dostępnych ofert pracy niż wyniósł średni stan bezrobotnych w minionym roku oraz odsetek długotrwale bezrobotnych nie przekroczył mediany** (średkowej wartości zbioru), a odpływ bezrobotnych przewyższył ich napływ (bądź był równy) w tym czasie, nie pojawiły się w ewidencji PUP osoby bezrobotne, dotyczył 27-miu elementarnych grup zawodów. Tabela 10 prezentuje szczegółowy wykaz.

MAKSYMALNY DEFICYT*				
Kod	Elementarna grupa zawodów	Liczba dostępnych ofert pracy	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+OHP+EURES) (%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)
6121	Hodowcy zwierząt gospodarskich i domowych	18	0,00	0,00
6340	Rybaczy i zbieracze pracujący na własne potrzeby	14	0,00	0,00
9621	Gońcy, багаżowi i pokrewni	10	0,00	0,00
1321	Kierownicy do spraw produkcji przemysłowej	6	0,00	0,00
3333	Pośrednicy pracy i zatrudnienia	6	0,00	0,00
9122	Czyściciele pojazdów	5	0,00	0,00

9612	Sortowacze odpadów	5	0,00	0,00
8143	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów papierniczych	5	0,00	0,00
9334	Układacze towarów na półkach	2	0,00	0,00
9411	Pracownicy przygotowujący posiłki typu fast food	2	0,00	0,00
2164	Urbaniści i inżynierowie ruchu drogowego	1	0,00	0,00
7532	Konstruktorzy i krojczowie odzieży	1	0,00	0,00
2621	Archiwiści i muzealnicy	1	87,50	87,50
2353	Lektorzy języków obcych	1	0,00	0,00
3118	Kreślarze	1	0,00	0,00
7317	Rękodzielnicy wyrobów z drewna i pokrewnych materiałów	1	0,00	0,00
5151	Pracownicy obsługi technicznej biur, hoteli i innych obiektów	0	25,00	0,00
5169	Pracownicy usług osobistych gdzie indziej niesklasyfikowani	0	0,00	0,00
7214	Robotnicy przygotowujący i wznoszący konstrukcje metalowe	0	25,00	0,00
8157	Operatorzy maszyn do prania	0	50,00	25,00
9611	Ładowacze nieczystości	0	0,00	0,00
2634	Psycholodzy i pokrewni	0	66,67	0,00
5163	Pracownicy zakładów pogrzebowych	0	0,00	0,00
6210	Robotnicy leśni i pokrewni	0	33,33	0,00
9622	Pracownicy wykonujący dorywcze prace proste	0	0,00	0,00
2424	Specjaliści do spraw szkoleń zawodowych i rozwoju kadr	0	0,00	0,00
2522	Administratorzy systemów komputerowych	0	0,00	0,00
7127	Monterzy i konserwatorzy instalacji klimatyzacyjnych i chłodniczych	0	50,00	0,00
8141	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów gumowych	0	100,00	0,00

* W przypadku maksymalnego deficytu liczba bezrobotnych równa jest zero. W rezultacie wskaźnik dostępności ofert pracy równa się zero, a pozostałe mierniki nie osiągają wartości. Z tego względu zaleca się prezentację tej grupy według malejącej liczby dostępnych ofert pracy.

Tabela 10 Ranking elementarnych grup zawodów deficytowych w 2016 roku

Komentarza wymaga grupa zawodów: „hodowcy zwierząt gospodarskich i domowych”, w skład której wchodzi m.in. zawód „hodowca zwierząt futerkowych”. Realnie ta grupa w powiecie krotoszyńskim nie jest grupą deficytową, z uwagi na fakt iż jeden pracodawca z terenu powiatu zajmujący się hodowlą norek zgłasza do tut. Urzędu oferty pracy w tym zawodzie, jako wymóg wobec potencjalnych kierowanych podając konieczność posiadania minimum trzyletniego doświadczenia. Warunek ten gwarantuje brak odpowiednich kandydatów. W przypadku niedoboru, który w konsekwencji oczywiście występuje, firma zatrudnia cudzoziemców - głównie obywateli Ukrainy. W dalszej kolejności pracodawca wnioskuje o wydanie informacji Starosty na temat możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych podmiotu powierzającego wykonywanie pracy cudzoziemcowi obejmująca obywateli polskich i cudzoziemców określonych w art. 87 ust. 1 pkt 1-11 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2016r. tekst jedn. poz. 645, ze zm.).

2.2. Analiza zawodów zrównoważonych.

Równowaga w powiecie krotoszyńskim w 2016r. dotyczyła 8-miu elementarnych grup zawodów. Oznacza to, że dla grup wymienionych w tabeli nr 12 zbliżona liczba bezrobotnych i dostępnych ofert pracy oraz odsetek długotrwale bezrobotnych nie przekraczał mediany średniej wartości zbioru, a odpływ bezrobotnych był wyższy lub równy w minionym roku.

RÓWNOWAGA						
Kod	Elementarna grupa zawodów	Średniomiesięczna liczba bezrobotnych	Średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+OHP+EURES) (%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)
2611	Adwokaci, radcy prawni i prokuratorzy	0,08	0,08	1,00	100,00	0,00
3251	Asystenci dentystyczni	0,08	0,08	1,00	0,00	0,00
4313	Pracownicy obsługi placowej	0,08	0,08	1,00	0,00	0,00
5243	Agenci sprzedaży bezpośredniej	0,17	0,17	1,00	100,00	0,00
5311	Opiekunowie dziecięcy	0,33	0,33	1,00	25,00	25,00
7111	Monterzy konstrukcji budowlanych i konserwatorzy budynków	0,17	0,17	1,00	0,00	0,00
7224	Szlifierze narzędzi i polerowacze metali	0,08	0,08	1,00	100,00	0,00
9129	Pozostali pracownicy zajmujący się sprzętaniem	0,58	0,58	1,00	0,00	0,00

Tabela 11 Grupy zawodów zrównoważonych w 2016 roku

2.3. Analiza zawodów nadwyżkowych.

Nadwyżka w powiecie krotoszyńskim dotyczyła 11-stu elementarnych grup zawodów, które prezentuje tabela 13. W wymienionych profesjach było więcej bezrobotnych niż ofert pracy, bezrobocie długotrwale przewyższyło wartość średnią oraz wystąpił wyższy napływ niż odpływ bezrobotnych w 2016r.

Zawody maksymalnie nadwyżkowe (tabela 12), to takie, w których nie ma żadnych ofert pracy, tj. wskaźnik dostępności ofert pracy nie przyjmuje żadnych wartości, wskaźnik długotrwałego bezrobocia jest większy niż mediana, wskaźnik płynności bezrobotnych oscyluje na poziomie poniżej 1 (napływ bezrobotnych przewyższa odpływ, czyli wzrost bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów).

Na podstawie danych zawartych w poniższych tabelach stwierdzić należy, iż największe trudności w znalezieniu pracy mają osoby z zawodem: „rolnik upraw polowych”, „filozofowie, historycy i politolodzy”, „dyżurni ruchu”, „instruktorzy nauki jazdy”, „biolodzy”, „sekretarze medyczni i pokrewni”, dla których nie było ofert pracy – maksymalna nadwyżka.

MAKSYMALNA NADWYŻKA*		
Kod	Elementarna grupa zawodów	Liczba bezrobotnych
2633	Filozofowie, historycy i politolodzy	4
8312	Dyżurni ruchu, manewrowi i pokrewni	3
5165	Instruktorzy nauki jazdy	2
2131	Biolodzy i pokrewni	1
3344	Sekretarze medyczni i pokrewni	1

* W przypadku maksymalnej nadwyżki liczba ofert pracy równa jest zero. W rezultacie wskaźnik dostępności ofert pracy nie przyjmuje wartości. Z tego względu zaleca się prezentację tej grupy według malejącej przeciętnej miesięcznej liczby bezrobotnych.

Tabela 12 Ranking elementarnych grup zawodów nadwyżkowych w 2016 roku

Pozostałe nadwyżkowe w powiecie krotoszyńskim ukazuje poniższa tabela.

NADWYŻKA								
Kod	Elementarna grupa zawodów	Średniomiesięczna liczba bezrobotnych	Średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia	Wskaźnik płynności bezrobotnych	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+OHP+EURES) (%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)
3116	Technicy technologii chemicznej i pokrewni	4,17	0,08	50,00	60,00	0,33	0,00	0,00
7131	Malarze budowlani i pokrewni	28,83	1,08	26,62	37,04	0,99	7,69	0,00
8182	Maszyniści kotłów parowych i pokrewni	3,25	0,25	13,00	50,00	0,80	0,00	0,00
7511	Masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni	10,92	1,00	10,92	42,86	0,89	0,00	0,00
8211	Monterzy maszyn i urządzeń mechanicznych	1,50	0,17	9,00	100,00	0,67	0,00	0,00
7114	Betoniarze, betoniarze zbrojarze i pokrewni	3,25	0,67	4,87	50,00	0,50	0,00	0,00
7316	Szyldziarze, grawerzy i zdobnicy ceramiki, szkła i pokrewni	1,42	0,42	3,40	50,00	0,00	80,00	20,00
7121	Dekarze	2,67	0,83	3,20	60,00	0,60	10,00	10,00
7412	Elektromechanicy i elektrycy	14,17	5,58	2,54	47,06	0,88	16,13	0,00
5153	Gospodarze budynków	34,58	14,08	2,46	39,02	0,89	56,19	0,95
7115	Cieśle i stolarze budowlani	7,25	6,58	1,10	37,50	0,89	10,53	0,00

Tabela 13 Ranking elementarnych grup zawodów nadwyżkowych w 2016 roku

Przedstawione powyżej zestawienia nie dają pełnego obrazu sytuacji lokalnego rynku pracy, z uwagi na takie czynniki jak:

- ✓ zgodnie z metodologią WUP-y analizują i przyporządkowują oferty odpowiednim urzędom powiatowym, ze względu na miejsce wykonywania pracy. Często rozdziela się je proporcjonalnie na wszystkie urzędy wg tzw. rozdzielnika. Do urzędów pracy nie trafiają wszystkie oferty pracy, pracodawcy poszukują pracowników różnymi metodami, gdyż nie ma regulacji prawnych obligujących do zgłaszania każdego wolnego miejsca pracy do publicznych służb zatrudnienia;
- ✓ bazowanie wyłącznie na jednym zawodzie, a nie kwalifikacjach;
- ✓ pomijanie młodzieży zarejestrowanej „bez zawodu”.

3. Analiza umiejętności i uprawnień

Analiza obejmuje uprawnienia, które najczęściej posiadają bezrobotni (stanowią najwyższy odsetek bezrobotnych) oraz umiejętności, które najczęściej są wymagane przez pracodawców w ofertach pracy (najwyższy odsetek ofert pracy w których są wymagane).

Zestawienie popytu i podaży na umiejętności i uprawnienia w podziale na wielkie grupy zawodów umożliwia odpowiedź na pytanie, czy cechy posiadane przez bezrobotnych w danych grupach są poszukiwane przez pracodawców w ofertach. W przypadku gdy większość umiejętności i uprawnień, które najczęściej posiadają bezrobotni pokrywa się z tymi, które występują po popytowej stronie rynku, to świadczyć może o **równowadze** w tym zakresie. Z **niedopasowaniem** struktury kwalifikacyjno- zawodowej mamy do czynienia, kiedy umiejętności i uprawnienia poszukiwane przez pracodawców w ofertach pracy są zupełnie inne, niż te którymi legitymują się bezrobotni w danej grupie zawodów.

Kod grupy zawodów	Wielka grupa zawodów	STRONA PODAŻOWA RYNKU PRACY		STRONA POPYTOWA RYNKU PRACY	
		Umiejętności posiadane przez bezrobotnych	Odsetek bezrobotnych (%)*	Umiejętności wymagane w ofertach pracy	Odsetek ofert pracy (%)**
1	PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNICY I KIEROWNICY			Planowanie i organizacja pracy własnej	50,48
				Komunikacja ustna/komunikatywność	49,52
				Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	49,52
				Przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	49,52
				Wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	34,29
2	SPECJALIŚCI			Planowanie i organizacja pracy własnej	39,08
				Wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	28,16
				Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	23,56
				Przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	21,84
				Czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	19,54
3	TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL			Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	32,48
				Planowanie i organizacja pracy własnej	19,44
				Przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	18,80
				Komunikacja ustna/komunikatywność	16,30
				Obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	11,97
4	PRACOWNICY BIUROWI			Komunikacja ustna/komunikatywność	38,36
				Współpraca w zespole	36,99
				Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	34,25
				Przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	21,92
				Obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	21,92

5	PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY			Wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	23,53
				Znajomość języków obcych	2,94
				Współpraca w zespole	2,52
				Komunikacja ustna/komunikatywność	1,82
				Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	1,61
7	ROBOTNICZY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY			Współpraca w zespole	0,39
				Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	
				Planowanie i organizacja pracy własnej	
8	OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ			Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,33
				Planowanie i organizacja pracy własnej	0,71
				Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	0,35
				Obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00
				Znajomość języków obcych	0,00
9	PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE			Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	100,00
				Współpraca w zespole	0,00

Tabela 14 Umiejętności i uprawnienia według wielkich grup zawodów w 2016 roku

Brak danych dot. strony podaźowej rynku pracy, na podstawie informacji opublikowanej przez MRPiPS, utrudniona jest analiza uprawnień posiadanych przez osoby bezrobotne w ramach wielkich grup zawodów, w odniesieniu do strony popytowej rynku pracy.

Na podstawie zatem analizy **strony popytowej**, podsumować należy iż najbardziej pożądanymi przez pracodawców umiejętnościami w poszczególnych grupach wielkich w powiecie krotoszyńskim są w przypadku „kierowników” – zarządzanie ludźmi i przywództwo. U „specjalistów”, „techników i innego średniego personelu”, „robotników przemysłowych i rzemieślników” oraz „pracowników wykonujących prace proste” pracodawcy cenią najbardziej komunikację ustną i komunikatywność. Współpraca w zespole najczęściej poszukiwana jest w ofertach dla „pracowników biurowych” i „pracowników usług i sprzedawców”.

Uzupełniając analizę umiejętności i uprawnień w podziale na wielkie grupy zawodów, dokonano badania cech grupy osób bezrobotnych bez zawodu. Charakterystykę wykonano wg posiadanego wykształcenia lub posiadanych umiejętności i uprawnień.

Blisko 10% ogółu bezrobotnych (184 osoby), pozostających w rejestrze PUP w Krotoszynie, nie ma żadnego zawodu. Najliczniejszą grupę stanowią osoby, które ukończyły szkoły na poziomie gimnazjalnym i podstawowym – 91 osób, co stanowi 22,98% całej grupy bezrobotnych, którzy ukończyli edukację na takim poziomie, natomiast prawie połowę wszystkich zarejestrowanych w tut. Urzędzie bezrobotnych bez zawodu. Drugą pod względem wielkości stanowią osoby, które ukończyły licea ogólnokształcące – 72 osoby (tj. 34,29% całej grupy absolwentów LO), czyli blisko 40% ogółu bezrobotnych bez zawodu.

Wyszczególnienie	Bezrobotni ogółem	w tym bezrobotni bez zawodu	Odsetek bezrobotnych bez zawodu (%)*
Ogółem	1 614	156	9,67%
wg poziomu wykształcenia:			
gimnazjalne i poniżej	386	81	20,98%
zasadnicze zawodowe	516	3	0,58%
średnie ogólnokształcące	142	50	35,21%
policealne i średnie zawodowe	414	22	5,31%
wyższe	156	0	0,00%
wg typu ukończonej szkoły:			
zasadnicza szkoła zawodowa	128	1	0,78%
szkoła przysposabiająca do pracy			
technikum	125	19	15,20%
liceum ogólnokształcące	93	35	37,63%
liceum profilowane	1	1	100,00%
technikum uzupełniające	16	1	6,25%
liceum uzupełniające	2	0	0,00%
szkoła policealna	32	2	6,25%
wyższa	111	0	0,00%
brak danych źródłowych	1 106	97	8,77%

*Odsetek bezrobotnych wyliczany jest jako stosunek bezrobotnych bez zawodu wg stanu w końcu okresu sprawozdawczego do ogółu bezrobotnych w ramach danej analizowanej kategorii.

Tabela 15 Bezrobotni bez zawodu w 2016 roku

4. Analiza rynku edukacyjnego

Uzupełnieniem monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest analiza rynku edukacyjnego w oparciu o **liczbę uczniów ostatniego roku i absolwentów szkół**. Wnioski powinny posłużyć, w głównej mierze, do określenia kierunków szkoleń dla bezrobotnych oraz korekty poziomu i struktury treści kształcenia zawodowego na poziomie ponadgimnazjalnym w powiecie. Analiza liczby uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych pomoże określić potencjalne zasoby siły roboczej wchodzącej na rynek pracy.

W pierwszej zbadana zostanie liczba uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych tak, aby możliwe było określenie potencjalnego zasobu siły roboczej wchodzącej na rynek.

Odpowiedzi na pytanie czy deficyt bądź nadwyżka występująca na rynku w najbliższym czasie zwiększy się, czy też ulegnie redukcji, udzieli porównanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych (według elementarnych grup zawodów), uzyskanych z wcześniejszej części raportu, z liczbą uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych (zagregowane według elementarnych grup zawodów).

Źródło informacji do opisywanej analizy stanowią dane pochodzące z Systemu Informacji Oświatowej MEN o liczbie uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych zawodów i specjalności.

Druga część analizy rynku edukacyjnego dotyczy badania sytuacji **absolwentów³ szkół** ponadgimnazjalnych oraz szkół wyższych na rynku pracy, której celem jest wskazanie, w jakim stopniu kompetencje i wiedza uzyskane w trakcie nauki zabezpieczają absolwentów przed koniecznością długotrwałego pozostawania w rejestrach urzędów pracy jako osoby bezrobotne. Pozwala zatem na konstruowanie wiążących wniosków dla systemu kształcenia ponadgimnazjalnego w powiecie.

³ Absolwent – osoba, która w okresie do 12 m-cy od dnia określonego w dyplomie, świadectwie, czy innym dokumencie potwierdzającym ukończenie szkoły lub zaświadczeniu o ukończeniu kursu, pozostaje w rejestrze bezrobotnych PUP.

Analiza absolwentów szkół ponadgimnazjalnych i wyższych opiera się na:

- zestawieniu liczby bezrobotnych absolwentów zarejestrowanych w urzędzie pracy z łączną liczbą absolwentów, z uwzględnieniem posiadanego zawodu/specjalności (w agregacji do elementarnej grupy zawodów), ostatnio ukończonej szkoły (nazwa i typ szkoły) – wskaźnik frakcji bezrobotnych wśród absolwentów,
- zestawieniu liczby bezrobotnych absolwentów zarejestrowanych w urzędzie pracy z łączną liczbą bezrobotnych, z uwzględnieniem posiadanego zawodu/specjalności (w agregacji do elementarnej grupy zawodów) – wskaźnik frakcji absolwentów wśród bezrobotnych,
- oszacowanie faktycznej frakcji absolwentów wchodzących na rynek pracy (dotyczy tylko absolwentów szkół ponadgimnazjalnych).

Miernikiem służącym do identyfikacji elementarnych grup zawodów/ kierunków nauki i szkół, w których absolwenci mają trudności ze znalezieniem pracy jest **wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów**:

$$WBA_t^k = \frac{BA_t^k}{A_{t-1}^k} * 100,$$

gdzie:

BA_t^k - liczba bezrobotnych absolwentów według elementarnych grup zawodów/kierunku nauki bądź typu szkoły (zasadnicza zawodowa, średnia ogólnokształcąca, średnia zawodowa i policealna, wyższa) bądź nazwy szkoły/uczelni – stan na koniec grudnia/maja (np. 31.12.2011, 31.05.2012, 31.12.2012),

A_{t-1}^k - liczba absolwentów szkół ponadgimnazjalnych/wyższych według elementarnych grup zawodów/kierunku nauki bądź typu szkoły (zasadnicza zawodowa, średnia ogólnokształcąca, średnia zawodowa i policealna, wyższa) bądź nazwy szkoły/uczelni – stan za poprzedni rok szkolny/akademicki (np. rok szkolny 2010/2011 i 2011/2012).

Powyższy wskaźnik informuje, jaki odsetek absolwentów w elementarnej grupie zawodów/ kierunku nauki/ szkoły k stanowią bezrobotni absolwenci w elementarnej grupie zawodów/ kierunku nauki/ szkoły k (w %).

Miernik przyjmuje wartości od 0% (oznacza brak bezrobotnych wśród absolwentów według wybranej specyfikacji) do 100% (sytuacja, w której każdy absolwent w elementarnej grupie zawodów/ kierunku nauki/ szkoły k jest zarejestrowany jako bezrobotny). **Im niższe wskaźnik przyjmuje wartości, tym daną grupę elementarną zawodów/ kierunek nauki/ szkołę można uznać za bardziej dostosowaną do potrzeb lokalnego rynku pracy**, gdyż jej absolwenci znajdują zatrudnienie w ciągu 6 lub 11 miesięcy od ukończenia szkoły. Można również sprawdzić, czy w miarę upływu czasu sytuacja absolwentów ulega poprawie. Efektem może być wykaz szkół z informacją na temat liczby absolwentów i odsetka bezrobotnych absolwentów po 6 i 11 miesiącach od ukończenia szkoły.

4.1. Analiza uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych.

Poniższa tabela 16 prezentuje uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych wg elementarnych grup zawodów deficytowych, zrównoważonych oraz nadwyżkowych w powiecie krotoszyńskim. W zawodach zdefiniowanych jako deficytowe znalazły się: „technicy elektrycy” – 10, „pracownicy usług domowych” – 7 osób, „robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni...” - 14 osób oraz „lakiernicy” – 1 osoba, w pozostałych zawodach absolwenci wkraczający na rynek pracy nie uzupełniają deficytu krotoszyńskiego rynku pracy i w związku z tym szkolenia w tym zakresie są w pełni uzasadnione.

Zawody deficytowe

Elementarna grupa zawodów		Liczba uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych
Kod	Nazwa	
3113	Technicy elektrycy	10
5152	Pracownicy usług domowych	7
7129	Robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	14
7132	Lakiernicy	1

Zawody nadwyżkowe

Elementarna grupa zawodów		Liczba uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych
Kod	Nazwa	
7121	Dekarze	1
7412	Elektromechanicy i elektrycy	6
7511	Masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni	2

Tabela 16 Uczniowie ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych według elementarnych grup zawodów deficytowych, zrównoważonych oraz nadwyżkowych w 2016 roku

Reasumując dane z tabeli wywnioskować można, iż deficyty występujące w większości zawodów nie zostaną uzupełnione przez przyszłych absolwentów szkół ponadgimnazjalnych w powiecie. W przypadku zawodów nadwyżkowych, brak liczby uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych, przy niezmiennych warunkach po popytowej stronie rynku pracy, nie spowoduje wzrostu bezrobocia w danych zawodach.

4.2. Analiza absolwentów szkół ponadgimnazjalnych

1058 absolwentów w roku szkolnym 2014/2015 ukończyło szkoły ponadgimnazjalne w powiecie krotoszyńskim, 628 z nich zdobyło tytuł zawodowy technika bądź czeladnika w zawodzie. Najliczniejszą grupę stanowiły osoby, które uczęszczały do technikum – 398 osób (37,6%), minimalnie mniejszą była populacja opuszczających mury liceów ogólnokształcących – 326 osób (30,8%).

Typ szkoły	Liczba absolwentów w roku szkolnym poprzedzającym rok sprawozdawczy		Liczba bezrobotnych absolwentów		Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów (%)	
	ogółem	posiadający tytuł zawodowy*	stan na koniec grudnia roku poprzedniego	stan na koniec maja roku sprawozdawczego	stan na koniec grudnia roku poprzedniego	stan na koniec maja roku sprawozdawczego
zasadnicza szkoła zawodowa	230	86	41	22	17,83%	9,57%
szkoła przysposabiająca do pracy	14	0	0	0		
technikum	398	298	44	16	11,06%	4,02%
liceum ogólnokształcące	326	0	26	14	7,98%	4,29%
szkoła policealna	90	79	9	5	10,00%	5,56%

* Liczba absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe.

Tabela 17 Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według typu szkoły w 2016 roku

Typ szkoły	Liczba absolwentów w roku szkolnym kończącym się w roku sprawozdawczym		Liczba bezrobotnych absolwentów	Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów (%)
	ogółem	posiadający tytuł zawodowy*	stan na koniec <u>grudnia</u> roku sprawozdawczego	stan na koniec <u>grudnia</u> roku sprawozdawczego
zasadnicza szkoła zawodowa	224	86	19	8,48%
szkoła przysposabiająca do pracy	11		0	
technikum	310	199	33	10,65%
liceum ogólnokształcące	292		13	4,45%
szkoła policealna	89	62	7	7,87%

* Liczba absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe.

Tabela 18 Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według typu szkoły w 2016 roku (cd.)

926 osób to liczba uczniów kończących szkoły ponadgimnazjalne w powiecie krotoszyńskim w 2016r.

Na koniec grudnia w ewidencji bezrobotnych PUP w Krotoszynie pozostawało 72 bezrobotnych absolwentów szkół ponadgimnazjalnych (bez wyższych).

Wskaźnik frakcji bezrobotnych wśród absolwentów na koniec grudnia 2016r. jest najniższy dla kończących licea ogólnokształcące – 4,45%, najwyższy zaś dotyczy absolwentów technikum – 10,65%.

Największy odsetek bezrobotnych absolwentów na koniec grudnia 2015r. stanowili technicy – 33 osoby (frakcja 10,65%).

5. Analiza lokalnego rynku pracy na bazie badania kwestionariuszowego

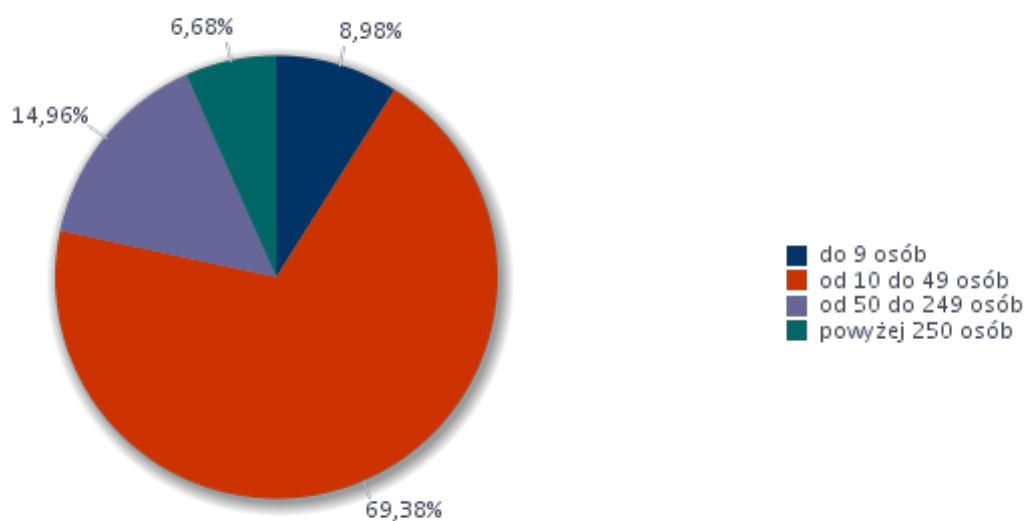
Badanie kwestionariuszowe przedsiębiorstw prowadzone było przez PUP w Krotoszynie na przełomie września i października 2016r. Badaniem objęto 83 podmioty gospodarcze funkcjonujące na lokalnym rynku pracy, zatrudniające co najmniej 1 pracownika, wyłonione przez GUS (wykaz dostarczony do PUP). Bazą danych która posłużyła do wytypowania próby była Baza Jednostek Statystycznych, której podstawą jest rejestr REGON.

5.1 Analiza respondentów

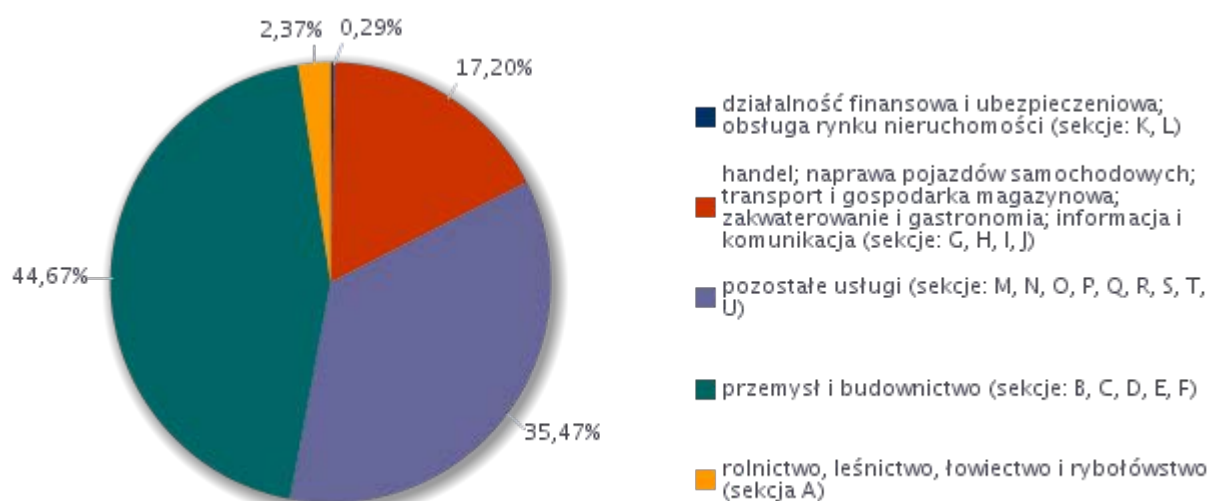
Połowa ankietyowanych to przedsiębiorstwa zatrudniające od 10 do 49 osób, jedno powyżej 250-ciu pracowników.

Klasa wielkości przedsiębiorstwa	Liczba przebadanych przedsiębiorstw
do 9 osób	31
10-49	41
50-249	10
250 i więcej	1
Podsumowanie	83

Tabela 19 Liczba przebadanych przedsiębiorstw w 2016 roku

Rysunek 9 Struktura badanych przedsiębiorstw pod względem liczby zatrudnionych pracowników w 2016 r.

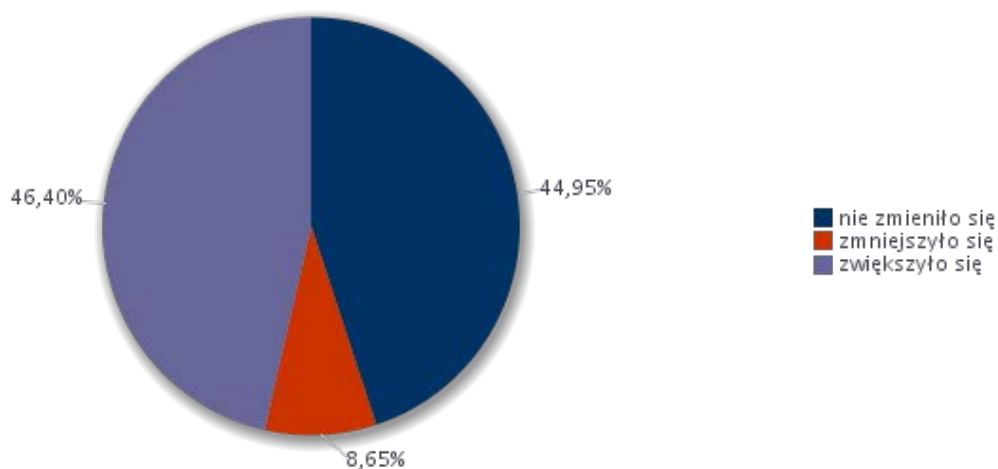

Rysunek 10 Struktura badanych przedsiębiorstw według rodzaju działalności w 2016 r.

Dwa najliczniej reprezentowane sektory działalności, wśród krotoszyńskich respondentów to: przemysł i budownictwo (sekcje: B, C, D, E, F) oraz pozostałe usługi (sekcje M, N, O, P, Q, R, S, T, U).

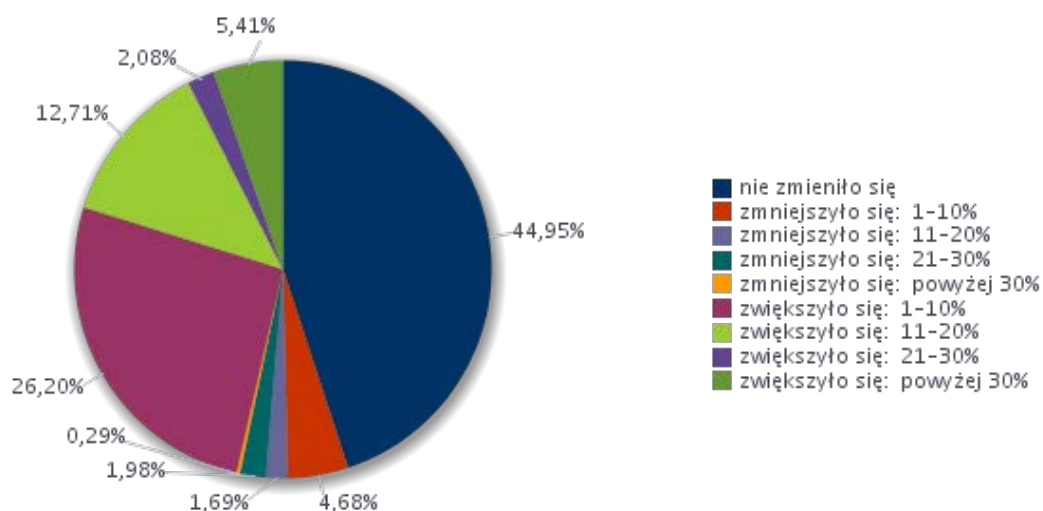
5.2. Analiza zebranych danych

Z 83 zapytanych w ankiecie przedsiębiorstw, blisko połowa (46,4%) deklaruwała, iż zwiększyła stan zatrudnienia w 2016r. Ponad 40% badanych nie zmieniła liczby zatrudnionych, a zaledwie 8,65% zmniejszyło stan.

Rysunek 11 Odsetek przedsiębiorstw deklarujących zmiany w zatrudnieniu w 2016 roku

Rysunek 12 prezentuje, o ile procentowo zmieniło się zatrudnienie w 2016r, wśród respondentów.

Rysunek 12 Odsetek przedsiębiorstw deklarujących zmiany w zatrudnieniu w 2016 roku

Najwięcej badanych, bo 44,95% nie zmieniło zatrudnienia.

Wskaźnik zatrudnienia netto

Uzyskane od respondentów odpowiedzi na pytanie zawarte w kwestionariuszu stanowią podstawę do obliczenia mierników dotyczących kondycji lokalnego rynku pracy. Wyniki badania pozwalają wywnioskować cechy kandydatów do pracy, jakich oczekują potencjalni pracodawcy oraz wskazać bariery, które napotykają w procesie rekrutacji nowych kadr

Wskaźnik zatrudnienia netto, z punktu widzenia badania przedsiębiorstw, jest obliczany jako różnica frakcji odpowiedzi pozytywnych i negatywnych (po uwzględnieniu wag):

$$WZ = \left(\frac{\sum_{i=1}^P wp_i^a wr_i^a P_i}{\sum_{i=1}^S wp_i^a wr_i^a S_i} - \frac{\sum_{i=1}^N wp_i^a wr_i^a N_i}{\sum_{i=1}^S wp_i^a wr_i^a S_i} \right) * 100,$$

gdzie:

P – liczba odpowiedzi pozytywnych,

N – liczba odpowiedzi negatywnych,

S – liczba obserwacji (łącznie liczba przedsiębiorstw w próbie),

i – numer obserwacji, $i=1, \dots, S$,

wp_i^a – waga próby dla i -tej obserwacji,

wr_i^a – waga rozmiaru dla i -tej obserwacji,

P_i – wskazanie pozytywne dla i -tej obserwacji,

N_i – wskazanie negatywne dla i -tej obserwacji,

S_i – suma wszystkich wskazań dla i -tej obserwacji.

W przypadku rezygnacji z wagi rozmiaru, do wzoru na wyliczenie wskaźnika zatrudnienia netto (WZ) należy w miejsce wr_i^a wstawić wartość 1.

Saldo odpowiedzi na dane pytanie diagnostyczne w okresie badawczym przyjmuje wartości od -100 do

+100. Wartości ujemne oznaczają pogorszenie sytuacji w przedsiębiorstwie. Im niższa wartość prezentowanych indeksów tym wyższy odsetek firm deklaruje niekorzystne zmiany w obszarze zatrudnienia. Przykładowo wartość -100 uzyskiwana jest w przypadku kiedy 100% firm biorących udział w badaniu sygnalizuje w danym pytaniu redukcję poziomu zatrudnienia. Ujemna wartość wskaźnika, jednak różna od -100, świadczy o tym, że odsetek firm deklarujących redukcję liczby pracujących przewyższa odsetek przedsiębiorstw potwierdzających rozszerzenie zasobów kadrowych.

Natomiast wartości dodatnie wyliczanych indeksów oznaczają poprawę sytuacji firm na lokalnym rynku pracy. **Im wyższa wartość wskaźnika tym wyższy odsetek przedsiębiorstw deklaruje korzystne zmiany w obrębie zatrudnienia.** Przykładowo, wartość +100 dla indeksu zatrudnienia oznacza, że wszystkie badane przedsiębiorstwa potwierdzają wzrost liczby pracujących w badanym okresie. Dodatnia wartość indeksu (różna od 100) oznacza zatem, że odsetek firm deklarujących zwiększenie zatrudnienia przewyższył frakcję przedsiębiorstw sygnalizujących redukcję poziomu omawianej kategorii.

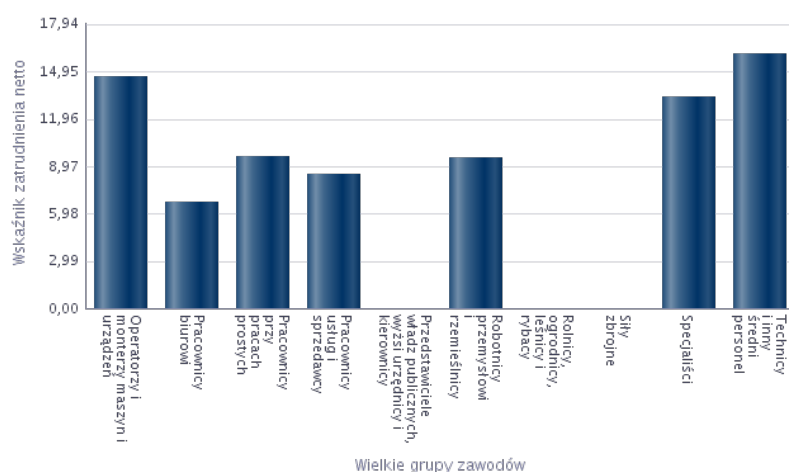
Wartość miernika równa 0 oznacza, że odsetek firm deklarujących poprawę sytuacji jest równy odsetkowi firm sygnalizujących jej pogorszenie. Wartość ta możliwa jest również do uzyskania w sytuacji, w której wszystkie firmy deklarują brak zmian w obszarze zatrudnienia.

Wskaźnik zatrudnienia netto ogółem w 2016 roku

Wartość wskaźnika w badaniu krotoszyńskim wyniosła WZ = 37,75

Wielkie grupy zawodów	Wskaźnik zatrudnienia netto
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	14,58
Pracownicy biurowi	6,72
Pracownicy przy pracach prostych	9,63
Pracownicy usług i sprzedawcy	8,45
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	0,00
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	9,50
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	0,00
Siły zbrojne	0,00
Specjaliści	13,31
Technicy i inny średni personel	16,07

Tabela 20 Wskaźnik zatrudnienia netto według wielkich grup zawodów w 2016 roku

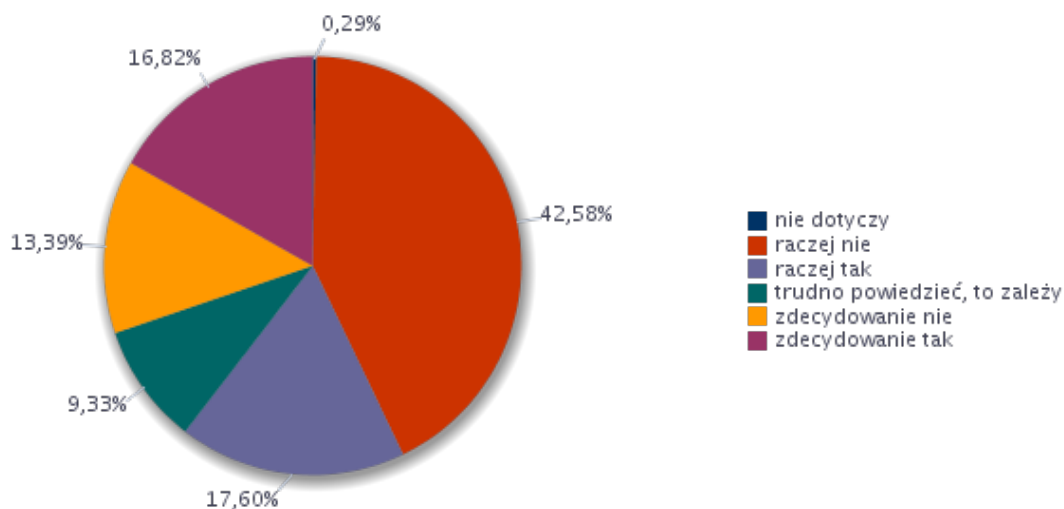

Rysunek 13 Wskaźnik zatrudnienia netto ogółem w 2016 roku

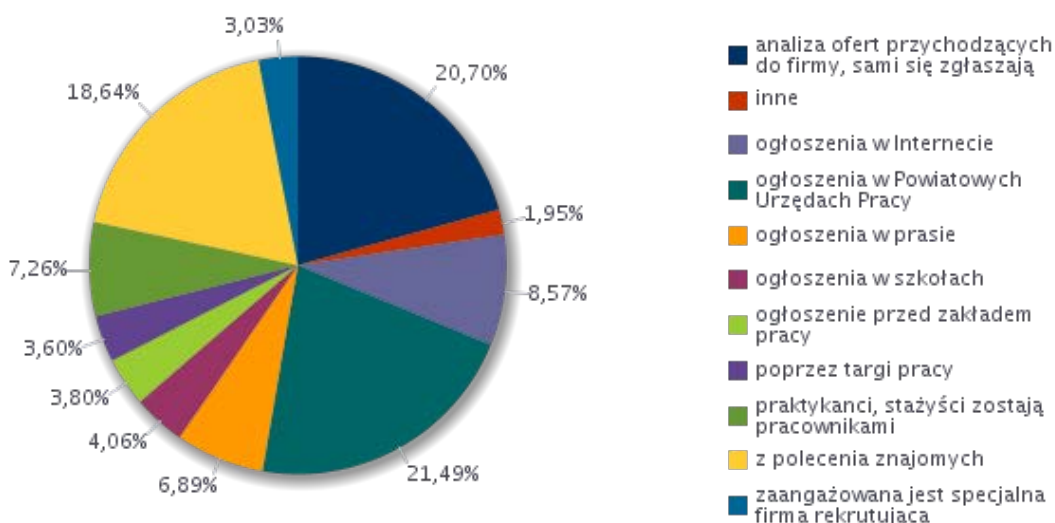
Najwięcej zbadanych przedsiębiorstw deklaruje korzystne zmiany w obrębie zatrudnienia na poziomie wielkich grup: „specjaliści”, „technicy i inny średni personel”, „operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń”.

Dla grup: „przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy”, „rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy” oraz „siły zbrojne” wskaźnik zatrudnienia netto oznaczono na poziomie „0”, co oznacza, że odsetek firm deklarujących poprawę sytuacji jest równy odsetkowi tych sygnalizujących jej pogorszenie.

55,97% respondentów, u których nastąpił wzrost zatrudnienia w 2015r., oświadczyła, że w badanym okresie zdecydowanie lub raczej nie miała problemów z pozyskaniem nowych pracowników. 34,42% przedsiębiorstw miało lub raczej miało trudności w rekrutacji.

Rysunek 14 Struktura odpowiedzi przedsiębiorstw deklarujących problemy z pozyskiwaniem nowych pracowników w 2016 roku

Rysunek 15 Struktura odpowiedzi przedsiębiorstw dotyczących sposobu poszukiwania nowych pracowników w 2016 r.

Krotoszyńscy przedsiębiorcy, biorący udział w badaniu ankietowym, którzy najczęściej borykali się z problemami w pozyskiwaniu nowych pracowników, jako najczęściej wybierany sposób rekrutacji wymienili ogłoszenia w Powiatowym Urzędzie Pracy (21,49%), na drugim miejscu uplasowała się analiza aplikacji składanych przez osoby poszukujące pracy (20,70%). Pytani często wykorzystują też polecenie przez znajomych – 18,64%.

Poniższa tabela prezentuje zawody, w których badane przedsiębiorstwa najczęściej zatrudniały pracowników w 2016 roku oraz umiejętności i cechy kandydatów niezbędnych do pracy w tych zawodach.

Zawód	Umiejętności i cechy	Wskaźnik struktury odpowiedzi
Asystent nauczyciela przedszkola	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	3,13%
	dodatkowe uprawnienia	3,13%
	doświadczenie zawodowe	3,13%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	3,13%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	3,13%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	3,13%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	0,00%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	3,13%
	wyuczony zawód	3,13%
	wywieranie wpływu	3,13%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
znajomość języków obcych	0,00%	
Betoniarz-zbrojarz*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%
	dodatkowe uprawnienia	3,13%
	doświadczenie zawodowe	3,13%
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	0,00%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	3,13%
	współpraca w zespole	0,00%
	wykonywanie obliczeń	0,00%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
znajomość języków obcych	0,00%	
Brukarz	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%

	<i>obsługa komputera i wykorzystanie Internetu</i>	0,00%
	<i>obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych</i>	6,25%
	<i>planowanie i organizacja pracy własnej</i>	6,25%
	<i>przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność</i>	0,00%
	<i>sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna</i>	6,25%
	<i>współpraca w zespole</i>	6,25%
	<i>wykonywanie obliczeń</i>	0,00%
	<i>wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków</i>	0,00%
	<i>wyuczony zawód</i>	0,00%
	<i>wywieranie wpływu</i>	0,00%
	<i>zarządzanie ludźmi / przywództwo</i>	0,00%
	<i>znajomość języków obcych</i>	0,00%
<i>Dziennikarz</i>	<i>czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim</i>	6,25%
	<i>dotatkowe uprawnienia</i>	6,25%
	<i>doświadczenie zawodowe</i>	6,25%
	<i>komunikacja ustna / komunikatywność</i>	6,25%
	<i>obsługa komputera i wykorzystanie Internetu</i>	6,25%
	<i>obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych</i>	6,25%
	<i>planowanie i organizacja pracy własnej</i>	6,25%
	<i>przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność</i>	6,25%
	<i>sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna</i>	6,25%
	<i>współpraca w zespole</i>	6,25%
	<i>wykonywanie obliczeń</i>	0,00%
	<i>wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków</i>	6,25%
	<i>wyuczony zawód</i>	6,25%
	<i>wywieranie wpływu</i>	6,25%
	<i>zarządzanie ludźmi / przywództwo</i>	6,25%
	<i>znajomość języków obcych</i>	6,25%
<i>Elektryk*</i>	<i>czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim</i>	0,00%
	<i>dotatkowe uprawnienia</i>	6,25%
	<i>doświadczenie zawodowe</i>	6,25%
	<i>komunikacja ustna / komunikatywność</i>	6,25%
	<i>obsługa komputera i wykorzystanie Internetu</i>	0,00%
	<i>obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych</i>	6,25%
	<i>planowanie i organizacja pracy własnej</i>	6,25%
	<i>przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność</i>	6,25%
	<i>sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna</i>	6,25%
	<i>współpraca w zespole</i>	6,25%
	<i>wykonywanie obliczeń</i>	6,25%
	<i>wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków</i>	0,00%
	<i>wyuczony zawód</i>	6,25%
	<i>wywieranie wpływu</i>	0,00%
	<i>zarządzanie ludźmi / przywództwo</i>	0,00%
	<i>znajomość języków obcych</i>	0,00%
<i>Inkasent</i>	<i>czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim</i>	0,00%
	<i>dotatkowe uprawnienia</i>	0,00%

	<i>doświadczenie zawodowe</i>	0,00%
	<i>komunikacja ustna / komunikatywność</i>	6,25%
	<i>obsługa komputera i wykorzystanie Internetu</i>	6,25%
	<i>obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych</i>	0,00%
	<i>planowanie i organizacja pracy własnej</i>	0,00%
	<i>przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność</i>	0,00%
	<i>sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna</i>	6,25%
	<i>współpraca w zespole</i>	0,00%
	<i>wykonywanie obliczeń</i>	6,25%
	<i>wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków</i>	0,00%
	<i>wyuczony zawód</i>	0,00%
	<i>wywieranie wpływu</i>	6,25%
	<i>zarządzanie ludźmi / przywództwo</i>	0,00%
	<i>znajomość języków obcych</i>	0,00%
<i>Kamieniarz*</i>	<i>czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim</i>	0,00%
	<i>dodatkowe uprawnienia</i>	0,00%
	<i>doświadczenie zawodowe</i>	6,25%
	<i>komunikacja ustna / komunikatywność</i>	6,25%
	<i>obsługa komputera i wykorzystanie Internetu</i>	0,00%
	<i>obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych</i>	6,25%
	<i>planowanie i organizacja pracy własnej</i>	6,25%
	<i>przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność</i>	6,25%
	<i>sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna</i>	6,25%
	<i>współpraca w zespole</i>	6,25%
	<i>wykonywanie obliczeń</i>	0,00%
	<i>wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków</i>	0,00%
	<i>wyuczony zawód</i>	0,00%
	<i>wywieranie wpływu</i>	0,00%
	<i>zarządzanie ludźmi / przywództwo</i>	0,00%
	<i>znajomość języków obcych</i>	0,00%
<i>Kelner*</i>	<i>czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim</i>	5,34%
	<i>dodatkowe uprawnienia</i>	0,00%
	<i>doświadczenie zawodowe</i>	6,25%
	<i>komunikacja ustna / komunikatywność</i>	6,25%
	<i>obsługa komputera i wykorzystanie Internetu</i>	0,00%
	<i>obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych</i>	0,00%
	<i>planowanie i organizacja pracy własnej</i>	6,25%
	<i>przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność</i>	5,34%
	<i>sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna</i>	6,25%
	<i>współpraca w zespole</i>	6,25%
	<i>wykonywanie obliczeń</i>	5,34%
	<i>wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków</i>	0,00%
	<i>wyuczony zawód</i>	6,25%
	<i>wywieranie wpływu</i>	0,00%
	<i>zarządzanie ludźmi / przywództwo</i>	0,00%
	<i>znajomość języków obcych</i>	5,34%

Kierowca samochodu ciężarowego	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	2,26%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	4,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	0,00%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	2,26%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
znajomość języków obcych	0,00%	
Kontroler finansowy	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,00%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
znajomość języków obcych	6,25%	
Księgowy	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,00%
	współpraca w zespole	0,00%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	0,00%

	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Kucharz*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	5,34%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	5,34%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	5,34%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	5,34%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Mechanik pojazdów samochodowych*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	0,00%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	6,25%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	6,25%
	znajomość języków obcych	0,00%
Monter maszyn i urządzeń przemysłowych	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,00%
	współpraca w zespole	0,00%
	wykonywanie obliczeń	0,00%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%

	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Nauczyciel informatyki / technologii informacyjnej	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	0,00%
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	0,00%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,00%
	współpraca w zespole	0,00%
	wykonywanie obliczeń	0,00%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
znajomość języków obcych	0,00%	
Nauczyciel przedszkola	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	3,13%
	dodatkowe uprawnienia	3,13%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	3,13%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	3,13%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	3,13%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	0,00%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	3,13%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	3,13%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	3,13%
znajomość języków obcych	3,13%	
Operator obrabiarek skrawających*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	0,00%
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%

	wykonywanie obliczeń	0,00%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Operator urządzeń pakujących	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,00%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	0,00%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Pomocniczy robotnik budowlany	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%
	dodatkowe uprawnienia	2,69%
	doświadczenie zawodowe	3,56%
	komunikacja ustna / komunikatywność	3,56%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	3,21%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	3,56%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	2,69%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	0,00%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,52%
	Pomocniczy robotnik budowlany	wyuczony zawód
wywieranie wpływu		0,00%
zarządzanie ludźmi / przywództwo		0,00%
znajomość języków obcych		0,00%
Portier	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%

	<i>sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna</i>	6,25%
	<i>współpraca w zespole</i>	6,25%
	<i>wykonywanie obliczeń</i>	0,00%
	<i>wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków</i>	0,00%
	<i>wyuczony zawód</i>	0,00%
	<i>wywieranie wpływu</i>	0,00%
	<i>zarządzanie ludźmi / przywództwo</i>	0,00%
	<i>znajomość języków obcych</i>	0,00%
<i>Pozostali elektromechanicy i elektrycy</i>	<i>czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim</i>	0,00%
	<i>dodatkowe uprawnienia</i>	6,25%
	<i>doświadczenie zawodowe</i>	6,25%
	<i>komunikacja ustna / komunikatywność</i>	6,25%
	<i>obsługa komputera i wykorzystanie Internetu</i>	0,00%
	<i>obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych</i>	6,25%
	<i>planowanie i organizacja pracy własnej</i>	6,25%
	<i>przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność</i>	6,25%
	<i>sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna</i>	6,25%
	<i>współpraca w zespole</i>	6,25%
	<i>wykonywanie obliczeń</i>	6,25%
	<i>wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków</i>	0,00%
	<i>wyuczony zawód</i>	6,25%
	<i>wywieranie wpływu</i>	0,00%
	<i>zarządzanie ludźmi / przywództwo</i>	0,00%
<i>znajomość języków obcych</i>	0,00%	
<i>Pozostali formierze odlewniczy i pokrewni</i>	<i>czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim</i>	0,00%
	<i>dodatkowe uprawnienia</i>	0,00%
	<i>doświadczenie zawodowe</i>	6,25%
	<i>komunikacja ustna / komunikatywność</i>	6,25%
	<i>obsługa komputera i wykorzystanie Internetu</i>	0,00%
	<i>obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych</i>	6,25%
	<i>planowanie i organizacja pracy własnej</i>	6,25%
	<i>przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność</i>	6,25%
	<i>sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna</i>	0,00%
	<i>współpraca w zespole</i>	6,25%
	<i>wykonywanie obliczeń</i>	0,00%
	<i>wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków</i>	0,00%
	<i>wyuczony zawód</i>	0,00%
	<i>wywieranie wpływu</i>	0,00%
	<i>zarządzanie ludźmi / przywództwo</i>	0,00%
<i>znajomość języków obcych</i>	0,00%	
<i>Pozostali inżynierowie gdzie indziej niesklasyfikowani</i>	<i>czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim</i>	6,25%
	<i>dodatkowe uprawnienia</i>	6,25%
	<i>doświadczenie zawodowe</i>	6,25%
	<i>komunikacja ustna / komunikatywność</i>	6,25%
	<i>obsługa komputera i wykorzystanie Internetu</i>	6,25%
	<i>obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych</i>	6,25%

	<i>planowanie i organizacja pracy własnej</i>	6,25%
	<i>przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność</i>	6,25%
	<i>sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna</i>	6,25%
	<i>współpraca w zespole</i>	6,25%
	<i>wykonywanie obliczeń</i>	6,25%
	<i>wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków</i>	6,25%
	<i>wyuczony zawód</i>	6,25%
	<i>wywieranie wpływu</i>	6,25%
	<i>zarządzanie ludźmi / przywództwo</i>	0,00%
	<i>znajomość języków obcych</i>	6,25%
<i>Pozostali pracownicy do spraw rachunkowości i księgowości</i>	<i>czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim</i>	6,25%
	<i>dodatkowe uprawnienia</i>	0,00%
	<i>doświadczenie zawodowe</i>	0,00%
	<i>komunikacja ustna / komunikatywność</i>	6,25%
	<i>obsługa komputera i wykorzystanie Internetu</i>	6,25%
	<i>obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych</i>	0,00%
	<i>planowanie i organizacja pracy własnej</i>	6,25%
	<i>przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność</i>	0,00%
	<i>sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna</i>	6,25%
	<i>współpraca w zespole</i>	6,25%
	<i>wykonywanie obliczeń</i>	6,25%
	<i>wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków</i>	0,00%
	<i>wyuczony zawód</i>	6,25%
	<i>wywieranie wpływu</i>	0,00%
	<i>zarządzanie ludźmi / przywództwo</i>	0,00%
<i>znajomość języków obcych</i>	0,00%	
<i>Pozostali pracownicy obsługi biurowej</i>	<i>czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim</i>	6,25%
	<i>dodatkowe uprawnienia</i>	6,25%
	<i>doświadczenie zawodowe</i>	6,25%
	<i>komunikacja ustna / komunikatywność</i>	6,25%
	<i>obsługa komputera i wykorzystanie Internetu</i>	6,25%
	<i>obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych</i>	0,00%
	<i>planowanie i organizacja pracy własnej</i>	6,25%
	<i>przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność</i>	6,25%
	<i>sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna</i>	0,00%
	<i>współpraca w zespole</i>	6,25%
	<i>wykonywanie obliczeń</i>	6,25%
	<i>wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków</i>	6,25%
	<i>wyuczony zawód</i>	6,25%
	<i>wywieranie wpływu</i>	0,00%
	<i>zarządzanie ludźmi / przywództwo</i>	0,00%
<i>znajomość języków obcych</i>	6,25%	
<i>Pozostali pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani</i>	<i>czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim</i>	1,54%
	<i>dodatkowe uprawnienia</i>	1,54%
	<i>doświadczenie zawodowe</i>	3,17%
	<i>komunikacja ustna / komunikatywność</i>	0,00%

	<i>obsługa komputera i wykorzystanie Internetu</i>	0,00%
	<i>obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych</i>	3,17%
	<i>planowanie i organizacja pracy własnej</i>	4,89%
	<i>przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność</i>	3,08%
	<i>sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna</i>	6,25%
	<i>współpraca w zespole</i>	4,71%
	<i>wykonywanie obliczeń</i>	0,00%
	<i>wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków</i>	0,00%
	<i>wyuczony zawód</i>	0,00%
	<i>wywieranie wpływu</i>	0,00%
	<i>zarządzanie ludźmi / przywództwo</i>	0,00%
	<i>znajomość języków obcych</i>	0,00%
<i>Pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle</i>	<i>czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim</i>	0,00%
	<i>dodatkowe uprawnienia</i>	0,00%
	<i>doświadczenie zawodowe</i>	6,25%
	<i>komunikacja ustna / komunikatywność</i>	0,00%
	<i>obsługa komputera i wykorzystanie Internetu</i>	0,00%
	<i>obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych</i>	0,00%
	<i>planowanie i organizacja pracy własnej</i>	0,00%
	<i>przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność</i>	0,00%
	<i>sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna</i>	6,25%
	<i>współpraca w zespole</i>	6,25%
	<i>wykonywanie obliczeń</i>	0,00%
	<i>wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków</i>	0,00%
	<i>wyuczony zawód</i>	0,00%
	<i>wywieranie wpływu</i>	0,00%
	<i>zarządzanie ludźmi / przywództwo</i>	0,00%
<i>znajomość języków obcych</i>	0,00%	
<i>Pozostali specjaliści do spraw rynku nieruchomości</i>	<i>czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim</i>	0,00%
	<i>dodatkowe uprawnienia</i>	0,00%
	<i>doświadczenie zawodowe</i>	6,25%
	<i>komunikacja ustna / komunikatywność</i>	0,00%
	<i>obsługa komputera i wykorzystanie Internetu</i>	6,25%
	<i>obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych</i>	6,25%
	<i>planowanie i organizacja pracy własnej</i>	6,25%
	<i>przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność</i>	6,25%
	<i>sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna</i>	0,00%
	<i>współpraca w zespole</i>	0,00%
	<i>wykonywanie obliczeń</i>	6,25%
	<i>wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków</i>	0,00%
	<i>wyuczony zawód</i>	6,25%
	<i>wywieranie wpływu</i>	0,00%
	<i>zarządzanie ludźmi / przywództwo</i>	0,00%
<i>znajomość języków obcych</i>	0,00%	
<i>Pozostali stolarze meblowi i pokrewni</i>	<i>czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim</i>	6,25%
	<i>dodatkowe uprawnienia</i>	0,00%

	<i>doświadczenie zawodowe</i>	6,25%
	<i>komunikacja ustna / komunikatywność</i>	6,25%
	<i>obsługa komputera i wykorzystanie Internetu</i>	0,00%
	<i>obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych</i>	6,25%
	<i>planowanie i organizacja pracy własnej</i>	6,25%
	<i>przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność</i>	0,00%
	<i>sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna</i>	6,25%
	<i>współpraca w zespole</i>	6,25%
	<i>wykonywanie obliczeń</i>	6,25%
	<i>wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków</i>	0,00%
	<i>wyuczony zawód</i>	6,25%
	<i>wywieranie wpływu</i>	0,00%
	<i>zarządzanie ludźmi / przywództwo</i>	0,00%
	<i>znajomość języków obcych</i>	0,00%
<i>Rozbieracz-wykrawacz</i>	<i>czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim</i>	6,25%
	<i>dodatkowe uprawnienia</i>	0,00%
	<i>doświadczenie zawodowe</i>	6,25%
	<i>komunikacja ustna / komunikatywność</i>	0,00%
	<i>obsługa komputera i wykorzystanie Internetu</i>	0,00%
	<i>obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych</i>	6,25%
	<i>planowanie i organizacja pracy własnej</i>	6,25%
	<i>przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność</i>	0,00%
	<i>sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna</i>	6,25%
	<i>współpraca w zespole</i>	6,25%
	<i>wykonywanie obliczeń</i>	0,00%
	<i>wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków</i>	0,00%
	<i>wyuczony zawód</i>	6,25%
	<i>wywieranie wpływu</i>	0,00%
	<i>zarządzanie ludźmi / przywództwo</i>	0,00%
	<i>znajomość języków obcych</i>	0,00%
<i>Spawacz</i>	<i>czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim</i>	0,00%
	<i>dodatkowe uprawnienia</i>	6,25%
	<i>doświadczenie zawodowe</i>	6,25%
	<i>komunikacja ustna / komunikatywność</i>	6,25%
	<i>obsługa komputera i wykorzystanie Internetu</i>	0,00%
	<i>obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych</i>	6,25%
	<i>planowanie i organizacja pracy własnej</i>	6,25%
	<i>przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność</i>	6,25%
	<i>sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna</i>	6,25%
	<i>współpraca w zespole</i>	6,25%
	<i>wykonywanie obliczeń</i>	0,00%
	<i>wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków</i>	0,00%
	<i>wyuczony zawód</i>	6,25%
	<i>wywieranie wpływu</i>	0,00%
	<i>zarządzanie ludźmi / przywództwo</i>	0,00%
	<i>znajomość języków obcych</i>	0,00%

Sprzedawca*	<i>czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim</i>	5,34%
	<i>dotatkowe uprawnienia</i>	5,34%
	<i>doświadczenie zawodowe</i>	6,25%
	<i>komunikacja ustna / komunikatywność</i>	6,25%
	<i>obsługa komputera i wykorzystanie Internetu</i>	5,34%
	<i>obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych</i>	0,00%
	<i>planowanie i organizacja pracy własnej</i>	5,34%
	<i>przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność</i>	6,25%
	<i>sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna</i>	5,34%
	<i>współpraca w zespole</i>	6,25%
	<i>wykonywanie obliczeń</i>	6,25%
	<i>wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków</i>	5,34%
	<i>wyuczony zawód</i>	0,91%
	<i>wywieranie wpływu</i>	5,34%
	<i>zarządzanie ludźmi / przywództwo</i>	5,34%
<i>znajomość języków obcych</i>	5,34%	
Technik ekonomista*	<i>czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim</i>	6,25%
	<i>dotatkowe uprawnienia</i>	0,00%
	<i>doświadczenie zawodowe</i>	6,25%
	<i>komunikacja ustna / komunikatywność</i>	6,25%
	<i>obsługa komputera i wykorzystanie Internetu</i>	6,25%
	<i>obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych</i>	0,00%
	<i>planowanie i organizacja pracy własnej</i>	6,25%
	<i>przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność</i>	6,25%
	<i>sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna</i>	6,25%
	<i>współpraca w zespole</i>	6,25%
	<i>wykonywanie obliczeń</i>	6,25%
	<i>wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków</i>	6,25%
	<i>wyuczony zawód</i>	6,25%
	<i>wywieranie wpływu</i>	0,00%
	<i>zarządzanie ludźmi / przywództwo</i>	0,00%
<i>znajomość języków obcych</i>	0,00%	
Technik elektronik*	<i>czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim</i>	0,00%
	<i>dotatkowe uprawnienia</i>	0,00%
	<i>doświadczenie zawodowe</i>	6,25%
	<i>komunikacja ustna / komunikatywność</i>	0,00%
	<i>obsługa komputera i wykorzystanie Internetu</i>	0,00%
	<i>obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych</i>	6,25%
	<i>planowanie i organizacja pracy własnej</i>	6,25%
	<i>przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność</i>	0,00%
	<i>sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna</i>	6,25%
	<i>współpraca w zespole</i>	6,25%
	<i>wykonywanie obliczeń</i>	6,25%
	<i>wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków</i>	6,25%
	<i>wyuczony zawód</i>	6,25%
	<i>wywieranie wpływu</i>	0,00%

	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Technik handlowiec*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	6,25%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	6,25%
	znajomość języków obcych	6,25%
Ogółem (bez względu na zawód)	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	3,20%
	dodatkowe uprawnienia	3,22%
	doświadczenie zawodowe	5,37%
	komunikacja ustna / komunikatywność	5,10%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	2,82%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	2,66%
	planowanie i organizacja pracy własnej	5,04%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	3,69%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	3,99%
	współpraca w zespole	5,00%
	wykonywanie obliczeń	2,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	3,07%
	wyuczony zawód	4,46%
	wywieranie wpływu	0,72%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,90%
	znajomość języków obcych	1,81%

Tabela 21 Analiza zawodów, w których przedsiębiorstwa najczęściej zatrudniały pracowników w bieżącym roku oraz umiejętności i cech kandydatów niezbędnych do pracy w tych zawodach w 2016 roku

Tabela 22 zawiera pełne zestawienie oceny przygotowania kandydatów do pracy w zawodach, w których pracodawcy – badani zwiększyli zatrudnienie.

Zawód	Wskaźnik struktury odpowiedzi (bardzo dobrze, raczej dobrze)	Wskaźnik struktury odpowiedzi (bardzo źle, raczej źle)	Dobrze vs. źle
Asystent nauczyciela przedszkola	100,00%	0,00%	100,00%
Betoniarz-zbrojarz*	0,00%	0,00%	0,00%
Brukarz	0,00%	100,00%	-100,00%
Dziennikarz	0,00%	0,00%	0,00%
Elektryk*	100,00%	0,00%	100,00%
Inkasent	0,00%	0,00%	0,00%
Kamieniarz*	100,00%	0,00%	100,00%
Kelner*	100,00%	0,00%	100,00%
Kierowca samochodu ciężarowego	36,13%	0,00%	36,13%
Kontroler finansowy	100,00%	0,00%	100,00%
Księgowy	0,00%	0,00%	0,00%
Kucharz*	100,00%	0,00%	100,00%
Mechanik pojazdów samochodowych*	0,00%	100,00%	-100,00%
Monter maszyn i urządzeń przemysłowych	100,00%	0,00%	100,00%
Nauczyciel informatyki / technologii informacyjnej	100,00%	0,00%	100,00%
Nauczyciel przedszkola	100,00%	0,00%	100,00%
Operator obrabiarek skrawających*	0,00%	100,00%	-100,00%
Operator urządzeń pakujących	100,00%	0,00%	100,00%
Pomocniczy robotnik budowlany	48,66%	8,33%	40,32%
Portier	100,00%	0,00%	100,00%
Pozostali elektromechanicy i elektrycy	100,00%	0,00%	100,00%
Pozostali formierze odlewnicy i pokrewni	0,00%	0,00%	0,00%
Pozostali inżynierowie gdzie indziej niesklasyfikowani	0,00%	100,00%	-100,00%
Pozostali pracownicy do spraw rachunkowości i księgowości	100,00%	0,00%	100,00%
Pozostali pracownicy obsługi biurowej	100,00%	0,00%	100,00%
Pozostali pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	4,22%	0,00%	4,22%
Pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle	0,00%	0,00%	0,00%
Pozostali specjaliści do spraw rynku nieruchomości	0,00%	0,00%	0,00%
Pozostali stolarze meblowi i pokrewni	0,00%	0,00%	0,00%
Rozbieracz-wykrawacz	100,00%	0,00%	100,00%
Spawacz	0,00%	0,00%	0,00%
Sprzedawca*	100,00%	0,00%	100,00%
Technik ekonomista*	100,00%	0,00%	100,00%
Technik elektronik*	0,00%	100,00%	-100,00%
Technik handlowiec*	100,00%	0,00%	100,00%

Tabela 22 Analiza oceny przygotowania kandydatów do pracy w zawodach, w których pracodawcy zwiększyli zatrudnienie w badanym 2016 roku

Trudności z pozyskaniem pracowników			Liczba bezrobotnych - stan na koniec okresu sprawozdawczego
Elementarna grupa zawodów	Brakujące umiejętności i uprawnienia	Odsetek wskazań odpowiedzi „tak”	
Inżynierowie gdzie indziej niesklasyfikowani	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	7,69%	0
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	7,69%	0
	wykonywanie obliczeń	7,69%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	7,69%	0
	znajomość języków obcych	7,69%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	3,85%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	3,85%	0
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%	0
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%	0
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,00%	0
	współpraca w zespole	0,00%	0
	wywieranie wpływu	0,00%	0
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%	0
Kelnerzy	komunikacja ustna / komunikatywność	7,69%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	0
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	7,69%	0
	współpraca w zespole	7,69%	0
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	3,61%	0
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	3,61%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	3,61%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	3,61%	0
	znajomość języków obcych	3,61%	0
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%	0
	wykonywanie obliczeń	0,00%	0
	wywieranie wpływu	0,00%	0
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%	0
Kierowcy samochodów ciężarowych	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	4,74%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	2,95%	0
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	2,52%	0
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	2,52%	0
	współpraca w zespole	2,52%	0
	komunikacja ustna / komunikatywność	2,23%	0
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%	0
	wykonywanie obliczeń	0,00%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%	0

	wywieranie wpływu	0,00%	0
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%	0
	znajomość języków obcych	0,00%	0
Księgowi	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	0
	wykonywanie obliczeń	7,69%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	7,69%	0
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	1,12%	0
	komunikacja ustna / komunikatywność	1,12%	0
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	1,12%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	1,12%	0
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	1,12%	0
	współpraca w zespole	1,12%	0
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%	0
	wywieranie wpływu	0,00%	0
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%	0
	znajomość języków obcych	0,00%	0
	Kucharze	komunikacja ustna / komunikatywność	7,69%
planowanie i organizacja pracy własnej		7,69%	0
sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna		7,69%	0
współpraca w zespole		7,69%	0
czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim		3,61%	0
przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność		3,61%	0
wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków		3,61%	0
obsługa komputera i wykorzystanie Internetu		0,00%	0
obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych		0,00%	0
wykonywanie obliczeń		0,00%	0
wywieranie wpływu		0,00%	0
zarządzanie ludźmi / przywództwo		0,00%	0
znajomość języków obcych		0,00%	0
Magazynierzy i pokrewni		planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%	0
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%	0
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%	0
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%	0
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,00%	0
	współpraca w zespole	0,00%	0
	wykonywanie obliczeń	0,00%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%	0
	wywieranie wpływu	0,00%	0

	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%	0
	znajomość języków obcych	0,00%	0
Malarze budowlani i pokrewni	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	7,69%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	0
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	7,69%	0
	współpraca w zespole	7,69%	0
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%	0
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%	0
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%	0
	wykonywanie obliczeń	0,00%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%	0
	wywieranie wpływu	0,00%	0
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%	0
	znajomość języków obcych	0,00%	0
	Masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%
sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna		7,69%	0
współpraca w zespole		7,69%	0
czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim		0,00%	0
komunikacja ustna / komunikatywność		0,00%	0
obsługa komputera i wykorzystanie Internetu		0,00%	0
obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych		0,00%	0
przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność		0,00%	0
wykonywanie obliczeń		0,00%	0
wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków		0,00%	0
wywieranie wpływu		0,00%	0
zarządzanie ludźmi / przywództwo		0,00%	0
znajomość języków obcych		0,00%	0
Murarze i pokrewni		planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	7,69%	0
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	3,85%	0
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	3,85%	0
	współpraca w zespole	3,85%	0
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%	0
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%	0
	wykonywanie obliczeń	0,00%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%	0
	wywieranie wpływu	0,00%	0
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%	0

	znajomość języków obcych	0,00%	0
Ogółem (bez względu na zawód)	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	4,05%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	3,89%	0
	współpraca w zespole	2,69%	0
	znajomość języków obcych	2,27%	0
	komunikacja ustna / komunikatywność	2,20%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	1,93%	0
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	1,53%	0
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	1,26%	0
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	1,22%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	1,22%	0
	wykonywanie obliczeń	0,82%	0
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,38%	0
	wywieranie wpływu	0,00%	0
	Operatorzy urządzeń teleinformatycznych	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	7,69%
obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych		7,69%	0
znajomość języków obcych		7,69%	0
czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim		0,00%	0
komunikacja ustna / komunikatywność		0,00%	0
planowanie i organizacja pracy własnej		0,00%	0
przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność		0,00%	0
sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna		0,00%	0
współpraca w zespole		0,00%	0
wykonywanie obliczeń		0,00%	0
wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków		0,00%	0
wywieranie wpływu		0,00%	0
zarządzanie ludźmi / przywództwo		0,00%	0
Piekarze, cukiernicy i pokrewni		planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	7,69%	0
	współpraca w zespole	7,69%	0
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%	0
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%	0
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%	0
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%	0
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,00%	0
	wykonywanie obliczeń	0,00%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%	0
	wywieranie wpływu	0,00%	0
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%	0
	znajomość języków obcych	0,00%	0

Pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	komunikacja ustna / komunikatywność	7,69%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	7,69%	0
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	7,69%	0
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%	0
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%	0
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%	0
	współpraca w zespole	0,00%	0
	wykonywanie obliczeń	0,00%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%	0
	wywieranie wpływu	0,00%	0
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%	0
	znajomość języków obcych	0,00%	0
	Recepcjoniści hotelowi	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	7,69%
komunikacja ustna / komunikatywność		7,69%	0
obsługa komputera i wykorzystanie Internetu		7,69%	0
planowanie i organizacja pracy własnej		7,69%	0
przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność		7,69%	0
sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna		7,69%	0
współpraca w zespole		7,69%	0
wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków		7,69%	0
znajomość języków obcych		7,69%	0
obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych		0,00%	0
wykonywanie obliczeń		0,00%	0
wywieranie wpływu		0,00%	0
zarządzanie ludźmi / przywództwo		0,00%	0
Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	7,69%	0
	współpraca w zespole	7,69%	0
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%	0
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%	0
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%	0
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	0,00%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%	0
	wykonywanie obliczeń	0,00%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%	0
	wywieranie wpływu	0,00%	0
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%	0
	znajomość języków obcych	0,00%	0

Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	7,69%	0
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%	0
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%	0
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%	0
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	0,00%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%	0
	współpraca w zespole	0,00%	0
	wykonywanie obliczeń	0,00%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%	0
	wywieranie wpływu	0,00%	0
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%	0
	znajomość języków obcych	0,00%	0
Specjaliści do spraw sieci komputerowych	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	7,69%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	7,69%	0
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%	0
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%	0
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	0,00%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%	0
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,00%	0
	współpraca w zespole	0,00%	0
	wykonywanie obliczeń	0,00%	0
	wywieranie wpływu	0,00%	0
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%	0
	znajomość języków obcych	0,00%	0
Specjaliści nauczania i wychowania gdzie indziej niesklasyfikowani	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	3,85%	0
	współpraca w zespole	3,85%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	3,85%	0
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	3,85%	0
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%	0
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%	0
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%	0
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	0,00%	0
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,00%	0
	wykonywanie obliczeń	0,00%	0
	wywieranie wpływu	0,00%	0
	znajomość języków obcych	0,00%	0
	współpraca w zespole	6,57%	0

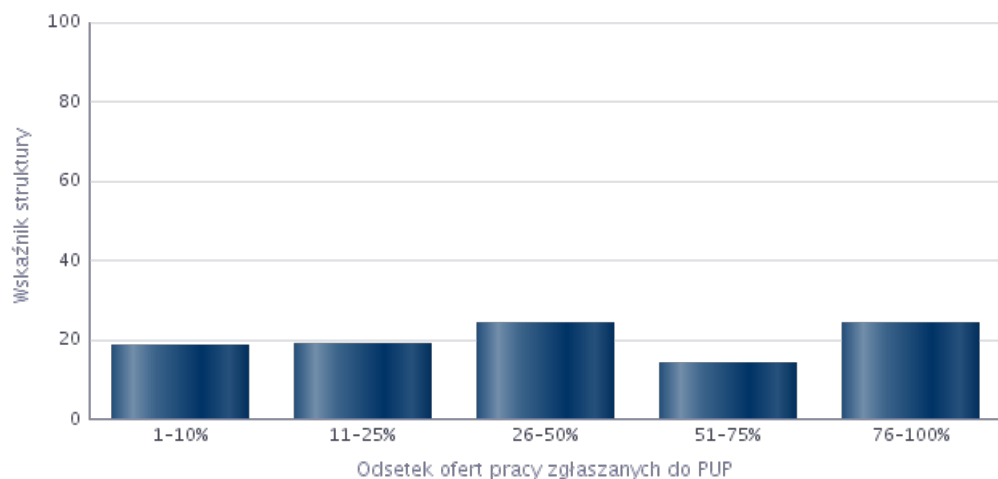
Sprzedawcy sklepowi (ekspedienty)	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	1,12%	0
	komunikacja ustna / komunikatywność	1,12%	0
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	1,12%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	1,12%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	1,12%	0
	wykonywanie obliczeń	1,12%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	1,12%	0
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%	0
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,00%	0
	wywieranie wpływu	0,00%	0
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%	0
	znajomość języków obcych	0,00%	0
Stolarze meblowi i pokrewni	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	7,69%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	0
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	7,69%	0
	współpraca w zespole	7,69%	0
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%	0
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%	0
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%	0
	wykonywanie obliczeń	0,00%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%	0
	wywieranie wpływu	0,00%	0
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%	0
	znajomość języków obcych	0,00%	0
Technicy elektrony i pokrewni	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	7,69%	0
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	7,69%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	0
	współpraca w zespole	7,69%	0
	wykonywanie obliczeń	7,69%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	7,69%	0
	znajomość języków obcych	7,69%	0
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%	0
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%	0
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,00%	0
	wywieranie wpływu	0,00%	0
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%	0

Tabela 23 Zawody, w jakich najtrudniej znaleźć odpowiednich kandydatów do pracy w 2016 r.

Odsetek ofert pracy zgłaszanych do PUP	Wskaźnik struktury
1-10%	18,57
11-25%	18,97
26-50%	24,12
51-75%	14,23
76-100%	24,12

Tabela 24 Analiza odsetka ofert pracy zgłaszanych do Powiatowych Urzędów Pracy w 2016 r.

Analizę odsetka ofert pracy zgłaszanych do Powiatowego Urzędu Pracy w Krotoszynie prezentuje rysunek 16:

Rysunek 16 Analizę odsetka ofert pracy zgłaszanych do Powiatowego Urzędu Pracy w Krotoszynie w 2016 roku

Poniższa tabela przedstawia zestawienie zawodów, w których pracodawcy najczęściej zgłaszają oferty do PUP w Krotoszynie.

Zawód	Wskaźnik struktury
Pomocniczy robotnik budowlany	7,35%
Operator obrabiarek skrawających*	7,15%
Technik elektronik*	7,15%
Kierowca samochodu ciężarowego	5,33%
Technik prac biurowych*	5,23%
Betoniarz-zbrojarz*	3,62%
Pozostali pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	3,62%
Stolarz meblowy	3,62%
Sprzedawca*	2,43%
Magazynier	2,12%
Pozostali pracownicy do spraw rachunkowości i księgowości	2,12%
Pozostali pracownicy obsługi biurowej	2,12%

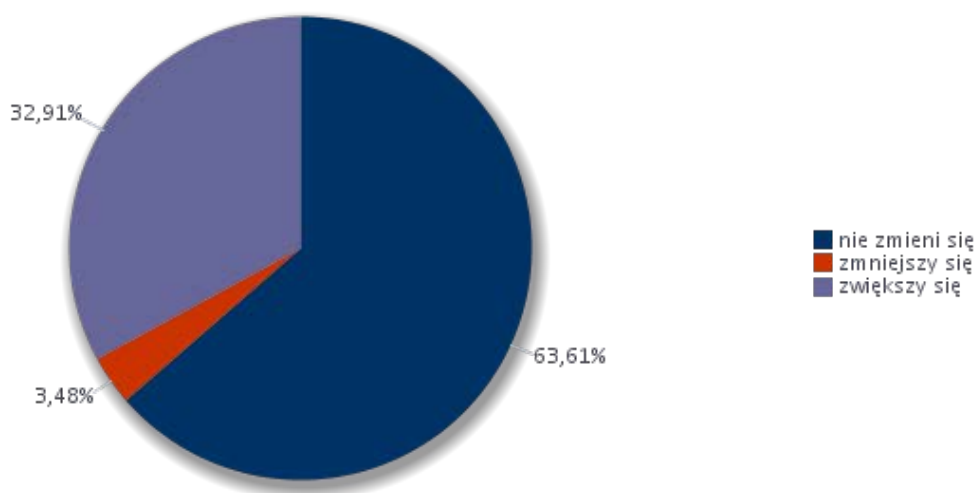
Spawacz	2,12%
Brukarz	1,81%
Inżynier mechanik - maszyny i urządzenia do obróbki metali	1,81%
Kierowca samochodu osobowego	1,81%
Malarz-tapeciarz	1,81%
Mechanik pojazdów samochodowych*	1,81%
Monter maszyn i urządzeń przemysłowych	1,81%
Murarz	1,81%
Nauczyciel języka obcego	1,81%
Nauczyciel przedszkola	1,81%
Operator urządzeń do produkcji pasz	1,81%
Pakowacz ręczny	1,81%
Pozostali monterzy maszyn i urządzeń mechanicznych	1,81%
Pozostali operatorzy innych maszyn i urządzeń przetwórczych gdzie indziej niesklasyfikowani	1,81%
Pozostali stolarze meblowi i pokrewni	1,81%
Pozostali strażnicy i pokrewni	1,81%
Pozostałe pomoce i sprzętaczki biurowe, hotelowe i podobne	1,81%
Wychowawca w placówkach oświatowych, wsparcia dziennego, wychowawczych i opiekuńczych oraz instytucjach pieczy zastępczej	1,81%
Ślusarz*	1,81%
Kelner*	1,60%
Kucharz*	1,60%
Nauczyciel informatyki / technologii informacyjnej	1,60%
Operator koparki	1,60%
Pozostali pracownicy wykonujący dorywcze prace proste	1,60%
Recepcjonista hotelowy	1,60%
Rozbieracz-wykrawacz	1,60%
Dziennikarz	0,31%
Kamieniarz*	0,31%
Księgowy	0,31%
Operator urządzeń pakujących	0,31%
Pozostali chemicy	0,31%
Pozostali operatorzy urządzeń teleinformatycznych	0,31%
Szklarz	0,31%

Tabela 25 Zawody, w których pracodawcy najczęściej zgłaszają oferty pracy do Powiatowych Urzędów Pracy

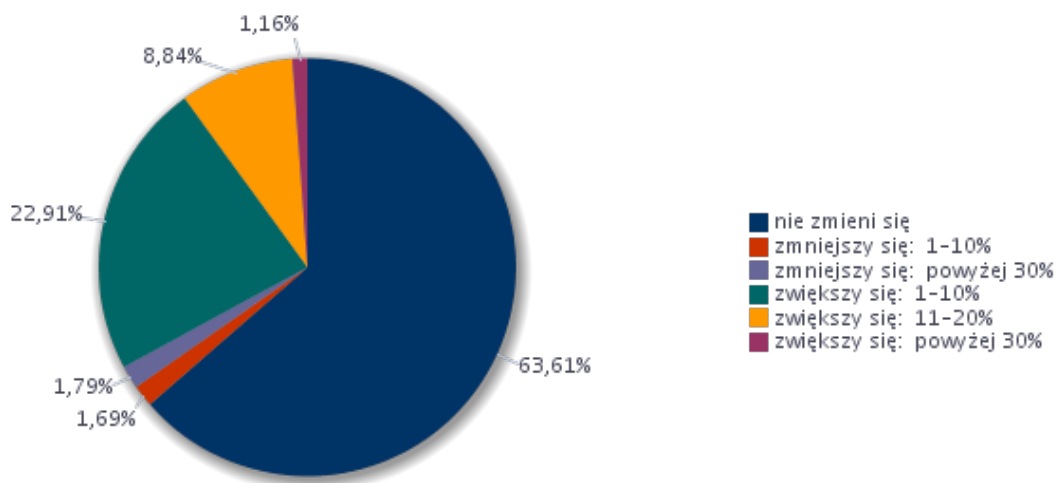
Przebadani przedsiębiorcy wskazali, iż najczęściej zgłaszają wakaty do PUP w zawodach: „pomocniczy robotnik budowlany” „operator obrabiarek skrawających” i „technik elektronik”.

6. Prognoza lokalnego rynku pracy

W przeprowadzonym badaniu kwestionariuszowym, aż 63,61% przedsiębiorców z Krotoszyna deklaruje, iż w najbliższym roku poziom zatrudnienia w firmie nie zmieni się. 32,91% respondentów przewiduje zwiększenie liczby pracowników.

Rysunek 17 Odsetek przedsiębiorstw przewidujących zmiany w zatrudnieniu w 2016 roku

Rysunek 18 Odsetek przedsiębiorstw przewidujących zmiany w zatrudnieniu w 2017 roku

Wskaźnik prognozy zatrudnienia netto

Wskaźnik prognozy zatrudnienia netto (WZ^P) jest syntetycznym wskaźnikiem wyliczonym na podstawie danych uzyskanych z badania kwestionariuszowego – pytania dotyczące planowanych zmian w zakresie zatrudnienia (pytanie P4 i P5 w kwestionariuszu) – wyznaczany jako różnica udziału przedsiębiorstw deklarujących wzrost zatrudnienia w danej grupie zawodów na najbliższy rok, a odsetkiem przedsiębiorstw przewidujących spadek zatrudnienia w tym czasie.

Wzór opisujący ww. wskaźnik przedstawia się następująco:

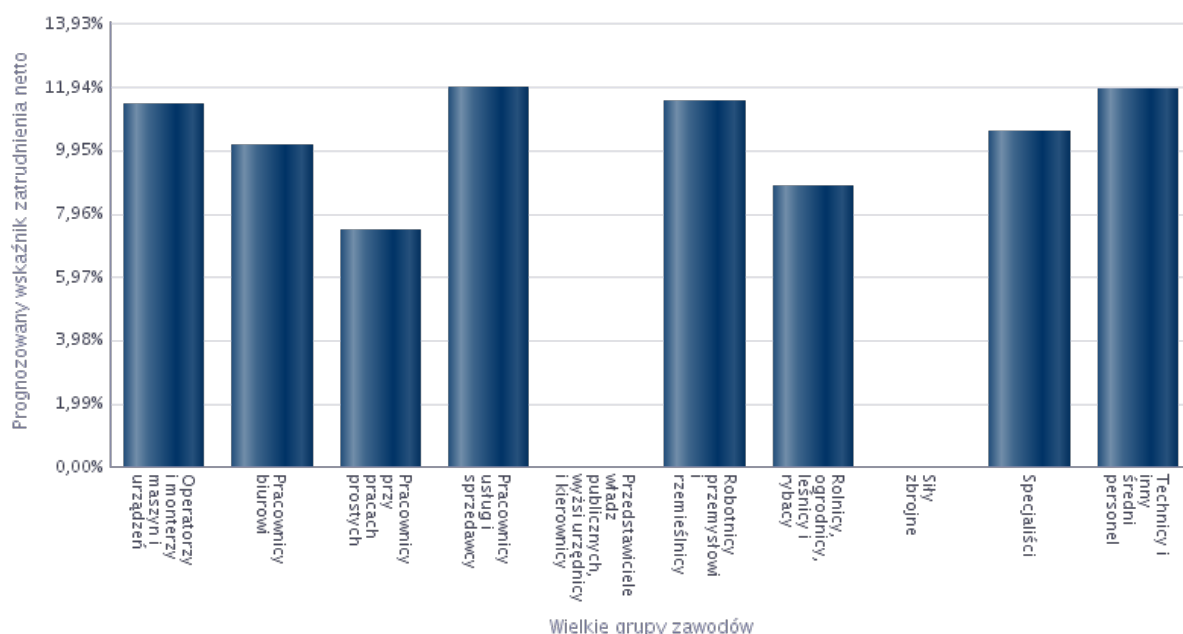
$$WZ^P = \left(\frac{\sum_{i=1}^P wp_i^a wr_i^a P_i}{\sum_{i=1}^S wp_i^a wr_i^a S_i} - \frac{\sum_{i=1}^N wp_i^a wr_i^a N_i}{\sum_{i=1}^S wp_i^a wr_i^a S_i} \right) * 100$$

Zmienne składowe wzoru opisane są w sposób analogiczny jak w przypadku mierników dla pytań diagnostycznych.

Wskaźnik prognozy zatrudnienia netto podobnie jak wszystkie zaopiniowane w badaniu przedsiębiorców współczynniki, zawiera się wartościowo w przedziale od -100 do +100. Im wyższa wartość wskaźnika, tym więcej pracodawców w najbliższym roku w danej grupie zawodów planuje wzrost zatrudnienia.

Prognozowany wskaźnik zatrudnienia netto ogółem w 2017 roku

WZ = 29,43 %

Rysunek 19 Prognozowany wskaźnik zatrudnienia netto ogółem w 2017 roku

Wielkie grupy zawodów	Prognozowany wskaźnik zatrudnienia netto
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	11,41%
Pracownicy biurowi	10,12%
Pracownicy przy pracach prostych	7,43%
Pracownicy usług i sprzedawcy	11,94%
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	0,00%
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	11,51%
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	8,82%
Siły zbrojne	0,00%
Specjaliści	10,55%
Technicy i inny średni personel	11,85%

Tabela 26 Prognozowany wskaźnik zatrudnienia netto dla wielkich grup zawodów w 2017 roku

Pracodawcy uczestniczący w badaniu, w najbliższym roku, zamierzają zdecydowanie zwiększyć zatrudnienie w wielkich grupach zawodów: „pracownicy usług i sprzedawcy”, „technicy i inny średni personel”, „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” „operatorzy maszyn i urządzeń”.

Zawody w szczegółach prezentuje poniższa tabela:

Zawód	Wskaźnik struktury
Pomocniczy robotnik budowlany	8,26%
Kierowca samochodu ciężarowego	7,30%
Asystent nauczyciela przedszkola	4,13%
Inżynier mechanik - maszyny i urządzenia do obróbki metali	4,13%
Kierowca ciągnika rolniczego	4,13%
Mechanik pojazdów samochodowych*	4,13%
Monter maszyn i urządzeń przemysłowych	4,13%
Nauczyciel przedszkola	4,13%
Nauczyciel psycholog	4,13%
Pakowacz ręczny	4,13%
Pozostali pracownicy obsługi biurowej	4,13%
Pozostali pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	4,13%
Pozostali robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	4,13%
Pozostali stolarze meblowi i pokrewni	4,13%
Pozostałe pomoce i sprzętaczki biurowe, hotelowe i podobne	4,13%
Technik prac biurowych*	4,13%
Wychowawca w placówkach oświatowych, wsparcia dziennego, wychowawczych i opiekuńczych oraz instytucjach pieczy zastępczej	4,13%
Kelner*	3,65%
Kucharz*	3,65%
Nauczyciel / instruktor praktycznej nauki zawodu	3,65%
Pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle	3,65%

Recepcjonista	3,65%
Dziennikarz	0,71%
Inżynier systemów i sieci komputerowych	0,71%
Magazynier	0,71%
Pozostali operatorzy urządzeń teleinformatycznych	0,71%
Szklarz	0,71%
Szlifierz metali	0,71%

Tabela 27 Zawody, w jakich firmy mają zamiar zatrudnić pracowników w nadchodzącym roku

Przedsiębiorcy z powiatu wskazali w badaniu kwestionariuszowym, iż w 2017 r. zamierzają zatrudnić nowe kadry najczęściej w zawodach: „pomocniczy robotnik budowlany”, „kierowca samochodu ciężarowego”.

Badani w 2017r. planują poszukiwanie pracowników w wymienionych wyżej zawodach, legitymujących się równocześnie wymienionymi w poniższej tabeli umiejętnościami i cechami:

Zawód	Umiejętności i cechy	Wskaźnik struktury odpowiedzi
Inżynier mechanik - maszyny i urządzenia do obróbki metali	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	0,00%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
znajomość języków obcych	6,25%	
Inżynier systemów i sieci komputerowych	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,00%
	współpraca w zespole	0,00%
wykonywanie obliczeń	6,25%	

	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Kelner*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	0,00%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	6,25%
	Kierowca ciągnika rolniczego	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
dodatkowe uprawnienia		6,25%
doświadczenie zawodowe		6,25%
komunikacja ustna / komunikatywność		6,25%
obsługa komputera i wykorzystanie Internetu		0,00%
obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych		6,25%
planowanie i organizacja pracy własnej		0,00%
przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność		0,00%
sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna		6,25%
współpraca w zespole		6,25%
wykonywanie obliczeń		0,00%
wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków		0,00%
wyuczony zawód		6,25%
wywieranie wpływu		0,00%
zarządzanie ludźmi / przywództwo		0,00%
znajomość języków obcych	0,00%	
Kucharz*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%

	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	0,00%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Magazynier	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	0,00%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Nauczyciel / instruktor praktycznej nauki zawodu	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	0,00%
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	0,00%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,00%
	współpraca w zespole	0,00%
	wykonywanie obliczeń	0,00%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%

Nauczyciel przedszkola	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	0,00%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Nauczyciel psycholog	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Pakowacz ręczny	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,00%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	0,00%

	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Pomocniczy robotnik budowlany	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	0,00%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
	Pozostali operatorzy urządzeń teleinformatycznych	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
dodatkowe uprawnienia		6,25%
doświadczenie zawodowe		6,25%
komunikacja ustna / komunikatywność		6,25%
obsługa komputera i wykorzystanie Internetu		6,25%
obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych		0,00%
planowanie i organizacja pracy własnej		6,25%
przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność		0,00%
sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna		6,25%
współpraca w zespole		6,25%
wykonywanie obliczeń		0,00%
wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków		0,00%
wyuczony zawód		0,00%
wywieranie wpływu		0,00%
zarządzanie ludźmi / przywództwo		0,00%
znajomość języków obcych		6,25%
Pozostali pracownicy obsługi biurowej		czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	0,00%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%

	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	6,25%
Pozostali robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Pozostałe pomoce i sprzętaczki biurowe, hotelowe i podobne	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	0,00%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	0,00%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%

Recepcjonista	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	0,00%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	6,25%
Szklarz	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,00%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	0,00%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Szlifierz metali	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	0,00%

	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Technik prac biurowych*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	Technik prac biurowych*	wyuczony zawód
wywieranie wpływu		0,00%
zarządzanie ludźmi / przywództwo		0,00%
znajomość języków obcych		6,25%
Wychowawca w placówkach oświatowych, wsparcia dziennego, wychowawczych i opiekuńczych oraz instytucjach pieczy zastępczej	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	0,00%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	6,25%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	6,25%
	znajomość języków obcych	0,00%
	Ogółem (bez względu na zawód)	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
dodatkowe uprawnienia		3,22%
doświadczenie zawodowe		5,37%
komunikacja ustna / komunikatywność		5,10%
obsługa komputera i wykorzystanie Internetu		2,82%

obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	2,66%
planowanie i organizacja pracy własnej	5,04%
przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	3,69%
sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	3,99%
współpraca w zespole	5,00%
wykonywanie obliczeń	2,25%
wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	3,07%
wyuczony zawód	4,46%
wywieranie wpływu	0,72%
zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,90%
znajomość języków obcych	1,81%

Tabela 28 Umiejętności i cechy szczególnie istotne dla pracodawców u potencjalnych pracowników, których firma planuje zatrudnić

Podsumowanie

Niniejszy raport jest kluczowym narzędziem wykorzystywanym przy planowaniu działań prowadzących do osiągnięcia stanu równowagi na lokalnym rynku pracy w wymiarze powiatowym. Monitoring umożliwia pozyskanie informacji odnośnie struktury bezrobocia, czy potrzeb kadrowych pracodawców oraz sposobów i stopnia ich zaspokojenia, jak również planów na najbliższą przyszłość. Założenia metodologiczne precyzują aby wyniki opracowania stanowiły wskazówkę przy koordynacji szkoleń osób bezrobotnych, szczególnie grupowych oraz dawały obraz lokalnego rynku pracy na potrzeby kształtowania oferty edukacyjnej w powiecie. Należy jednak pamiętać, iż tak sporządzona analiza jest jedynie jednym z narzędzi pełniących wymienione funkcje, obok innych analiz przeprowadzanych przez inne niż publiczne służby zatrudnienia, a posiadające również dużą wartość poznawczą. Zastosowanie różnorodnych narzędzi przez różnych badaczy daje szerszą perspektywę zgłębiania wiedzy tematycznej o rynku pracy i nie tylko.

Reasumując, na podstawie sporządzonego monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Krotoszynie, dokonanego zgodnie z opracowaną przez Instytut Nauk Społeczno – Ekonomicznych i narzuconą do stosowania „Metodologią prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy” przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, można dla powiatu krotoszyńskiego wysunąć następujące wnioski:

- W ciągu 2016 roku liczba bezrobotnych w powiecie zmniejszyła się o 509 osób i na dzień 31.12.2016r. wyniosła 1614 osób, w tym 975 kobiet. Najlichnijszym miesiącem, pod względem liczby zarejestrowanych, był styczeń – 2123 osoby, we wrześniu natomiast ewidencja Urzędu odnotowała najmniej, bo 1428 osób bez pracy.
- Stopa bezrobocia w końcu 2016r. wyniosła 4,8% i była rekordowo niskim wskaźnikiem dla powiatu krotoszyńskiego, niższym niż średnia krajowa – 8,3% oraz województwa wielkopolskiego – 5,0%.
- Największą grupę wśród bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Krotoszynie stanowiły osoby z wykształceniem średnim – 555 osób (34% ogółu). Najmniej legitymowało się dyplomem wyższej uczelni – 156 osób (10%).
- Najlichnijszą grupę wśród osób pozostających w ewidencji tut. Urzędu stanowiły osoby z przedziału wiekowego 25-34 lata – 482 osoby (30% ogółu). Dwie kolejne największe, co do liczebności grupy to osoby w wieku między 35 a 44 rokiem życia 19% ogółu (304 osoby) oraz przedział 18-24 - 16% (260 osób).
- W ewidencji PUP w Krotoszynie, w 2016r. największą grupę wśród bezrobotnych stanowiły osoby legitymujące się zawodami z elementarnej grupy zawodów: „sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)” – 190 osób, „kucharze” – 106 osób oraz „średni personel ds. statystyki i dziedzin pokrewnych” – 102 osoby i „mechanicy pojazdów sam.” – 102 osoby.
- W 2016r. do PUP w Krotoszynie wpłynęło 5197 ofert pracy (PUP+OHP+EURES). Najwięcej wolnych miejsc pracy zgłoszono w zawodach (wg elementarnej grupy zawodów): „pracownicy usług i sprzedawcy” – 1113, „pracownicy wykonujący prace proste” – 1077 oraz „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” – 1050,
- Zawody deficytowe, nadwyżkowe i zrównoważone analizowane są na podstawie trzech wskaźników: wskaźnika dostępności ofert pracy, wskaźnika długotrwałego bezrobocia oraz wskaźnika płynności bezrobotnych, które opisano w niniejszym opracowaniu.
- Roczna informacja sygnałna (załączona do raportu) wymienia 29 zawodów maksymalnie deficytowych, 27 deficytowych, 8 zawodów w równowadze oraz 11 zawodów nadwyżkowych i 5 maksymalnie nadwyżkowych.
- Blisko 10% ogółu bezrobotnych (156 osób), pozostających w rejestrze PUP w Krotoszynie, nie ma żadnego zawodu. Najlichnijszą grupę stanowią osoby, które ukończyły szkoły na poziomie gimnazjalnym i podstawowym – 81 osób - 20,98% całej grupy bezrobotnych, którzy ukończyli edukację na takim poziomie. 50 osób bez zawodu to bezrobotni, którzy legitymują się

wykształceniem średnim ogólnym.

- Analiza rynku edukacyjnego wykazała, iż deficyty występujące w większości zawodów nie zostaną uzupełnione przez przyszłych absolwentów szkół ponadgimnazjalnych w powiecie. W większości przypadków może to wynikać z faktu, iż kompetencje wymienione w elementarnych grupach zawodów zdobywa się przez ukończenie wyższych uczelni. W przypadku zawodów nadwyżkowych, brak liczby uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych, przy niezmiennych warunkach po popytowej stronie rynku pracy, nie spowoduje wzrostu bezrobocia w danych zawodach. Wskaźnik frakcji bezrobotnych wśród absolwentów na koniec grudnia 2016r. był najniższy dla kończących licea ogólnokształcące, najwyższy zaś dotyczy absolwentów technikum. Przyczyną tego stanu może być fakt podejmowania dalszej nauki na poziomie szkół policealnych, pomaturalnych i wyższych.
- 83 podmioty z terenu powiatu krotoszyńskiego poddały się badaniu kwestionariuszowemu, przygotowanemu na potrzeby monitoringu. Z zebranych informacji wynika, iż blisko połowa badanych zwiększyła stan zatrudnienia w 2016r., ponad 40% natomiast nie zmieniło liczby zatrudnionych, a zaledwie 8,65% zmniejszyło stan.
- Najwięcej zbadanych przedsiębiorstw deklaruje korzystne zmiany w obrębie zatrudnienia na poziomie wielkich grup: „specjaliści”, „technicy i inny średni personel”, „operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń”, „pracownicy biurowi”.
- Krotoszyńscy przedsiębiorcy, biorący udział w badaniu ankietowym, którzy najczęściej borykali się z problemami w pozyskiwaniu nowych pracowników, jako najczęściej wybierany sposób rekrutacji wymienili ogłoszenia w PUP oraz analizę aplikacji składanych przez osoby poszukujące pracy. Często wykorzystują też polecenia znajomych, najrzadziej angażują natomiast specjalne firmy rekrutacyjne. Najczęściej zgłaszane są wakaty w zawodach: „pomocniczy robotnik budowlany”, „operator obrabiarek skrawających” oraz „technik elektronik”.
- Wyniki badania wykazały, iż większość ankietowanych przedsiębiorców z Krotoszyna deklaruje brak zmian w poziomie zatrudnienia w firmach. Spora grupa, bo 32,91% respondentów przewiduje zwiększenie liczby pracowników.
- Zawody, jakie wymienili pracodawcy uczestniczący w badaniu, w których najbliższym roku zdecydowanie zwiększą zatrudnienie (w wielkich grupach zawodów) to: „pomocniczy robotnik budowlany” oraz „kierowca samochodu ciężarowego”.

Metodologia MZDiN, opiera się na wygenerowanych danych statystycznych i jak każda analiza obarczona jest w pewnym stopniu błędami, czy nieodciążeniami, które powodują pewne zmniejszenie wartości poznawczo – badawczej. Do niewątpliwych niedociągnięć należy fakt nieprawidłowości przy rejestracjach części osób bezrobotnych w PUP-ach, wynikające z przyczyn obiektywnych.

Dużym utrudnieniem jest bardzo rozbudowana klasyfikacja zawodów i specjalności.

Niestety wciąż tylko część ofert pracy jest upubliczniana. Czasami te same oferty w stosunkowo krótkim czasie są kilkakrotnie zgłaszane do PUP.

Nie wszystkie osoby bezrobotne rejestrują się w urzędach pracy, znaczna część tych zgłoszonych nie jest zainteresowana podjęciem pracy. Nie bez znaczenia jest również duża dynamika procesów zachodzących na rynku pracy i w gospodarce, co często staje się powodem dezaktualizacji kwalifikacji osób pozostających w ewidencji PUP.

Sami pracodawcy mają często trudności ze sformułowaniem wymogów kwalifikacyjnych w składanych ofertach pracy.

Trzeba również pamiętać, iż niniejszy monitoring to zaledwie mały wycinek analizy rynku pracy w ujęciu lokalnym, w związku z czym, daje tylko pewien pogląd na zapotrzebowanie na poszczególne zawody, opierając się na dostępnych sobie i założonych metodologicznie danych statystycznych. Metodologia sporządzania raportu nie ujmuje tak ważnych zmiennych dla rynku pracy, jak na przykład

liczba pracujących, czy poziom wynagrodzeń w powiecie. Istnieje wiele różnorodnych metod, które pomagają identyfikować potrzeby kadrowe w różnym wymiarze terytorialnym. Dobrym przykładem jest „Barometr zawodów” – nowe narzędzie wprowadzone w 2015r., będące krótkookresową (jednoroczną) prognozą sytuacji w zawodach. Badanie ma charakter jakościowy, pomaga precyzyjniej określić i diagnozować zapotrzebowania na zawody w województwie wielkopolskim, tworzone indywidualnie dla każdego powiatu. Powstaje w trakcie dyskusji grupowej (metoda „panelu ekspertów”), dzięki czemu możliwe jest dzielenie się wiedzą oraz uwzględnianie opinii uczestników obserwujących rynek pracy z różnych perspektyw: od strony bezrobotnych oraz pracodawców. W panelu biorą udział pracownicy powiatowych urzędów pracy: pośrednicy pracy, doradcy zawodowi, osób współpracujących z pracodawcami i asystentów EURES.⁴

Deficyty wyłaniane zatem w efekcie analiz statystycznych, dokonywane na podstawie założonej metodologii nie koniecznie pokrywają się z tymi, które pojawiają się w raportach sporządzanych przez zewnętrzne podmioty, specjalizujące się w badaniach rynku pracy.

Obserwacja struktury i ruchu bezrobotnych w minionych latach można wyróżnić zawody, które cechuje zarówno wysoki poziom bezrobocia, jak i duża skala napływu. Najlepszym przykładem jest elementarna grupa zawodów: „pracownicy usług i sprzedawcy”.

Nie oznacza to braku zapotrzebowania na takie zawody. W wielu przypadkach nie podejmowanie pracy przez bezrobotnych uwarunkowane jest innymi czynnikami, takimi jak: posiadanie kwalifikacji ale już zdezaktualizowanych (duża przerwa w aktywności zawodowej), czy też braku chęci i często możliwości życiowych do podejmowania pracy, mimo zgłaszania „gotowości” do zatrudnienia poprzez rejestrację w PUP. Znaczący odsetek bezrobotnych w ogóle nie jest zainteresowany podjęciem pracy i grupa ta zasila „szarą strefę”, bowiem narastającym zjawiskiem w naszym kraju jest kategoria pracy nierejestrowanej, wykonywanej nielegalnie.

Dynamiczne procesy zachodzące na rynku pracy wymagają reakcji, poprzez na przykład dostosowanie kierunków kształcenia do zapotrzebowania na zawody. Istotne znaczenie mają wybory profili zawodowych i zawodów dokonywanych przez młodzież po zakończeniu szkół na poziomie gimnazjalnym i średnim.

Niewątpliwie, mimo opisanych mankamentów, monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych daje pewien pogląd na lokalny rynek pracy i może być wskazówką dla polityki powiatowej w tym zakresie.

⁴ www.barometrzwodow.pl

Informacja sygnalna

**ZAWODY DEFICYTOWE I NADWYŻKOWE
w Powiat krotoszyński
INFORMACJA SYGNALNA 2016 R.**

Sekcja	Zaklasyfikowanie	Grupa elementarna
DEFICYT	zawód maksymalnie deficytowy	Hodowcy zwierząt gospodarskich i domowych
		Rybacy i zbieracze pracujący na własne potrzeby
		Gońcy, багаżowi i pokrewni
		Kierownicy do spraw produkcji przemysłowej
		Pośrednicy pracy i zatrudnienia
		Czyściciele pojazdów
		Sortowacze odpadów
		Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów papierniczych
		Układacze towarów na półkach
		Pracownicy przygotowujący posiłki typu fast food
		Urbaniści i inżynierowie ruchu drogowego
		Konstruktorzy i krojczowie odzieży
		Archiwiści i muzealnicy
		Kreślarze
		Lektorzy języków obcych
		Rękodzielnicy wyrobów z drewna i pokrewnych materiałów
		Operatorzy maszyn do prania
		Pracownicy obsługi technicznej biur, hoteli i innych obiektów
		Pracownicy usług osobistych gdzie indziej niesklasyfikowani
		Robotnicy przygotowujący i wznoszący konstrukcje metalowe
		Ładowacze nieczystości
		Pracownicy wykonujący dorywcze prace proste
		Pracownicy zakładów pogrzebowych
		Psycholodzy i pokrewni
		Robotnicy leśni i pokrewni
		Administratorzy systemów komputerowych
		Monterzy i konserwatorzy instalacji klimatyzacyjnych i chłodniczych
		Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów gumowych
		Specjaliści do spraw szkoleń zawodowych i rozwoju kadr
		zawód deficytowy
	Dyrektorzy generalni i zarządzający	
	Specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych)	
	Kontrolerzy (sterowniczy) procesów przemysłowych gdzie indziej niesklasyfikowani	
Robotnicy wykonujący prace proste w hodowli zwierząt		
Asystenci nauczycieli		
Kierownicy do spraw logistyki i dziedzin pokrewnych		
Operatorzy maszyn do szycia		
Kierownicy w instytucjach finansowych i ubezpieczeniowych		
Specjaliści z dziedziny prawa gdzie indziej niesklasyfikowani		
Blacharze		

RÓWNOWAGA	zawód zrównoważony	Inżynierowie telekomunikacji
		Monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani
		Robotnicy w produkcji wyrobów mleczarskich
		Instruktorzy fitness i rekreacji ruchowej
		Inżynierowie elektrycy
		Recepcjoniści hotelowi
		Operatorzy sprzętu do robót ziemnych i urządzeń pokrewnych
		Pracownicy świadczący usługi na ulicach
		Posadzkarze, parkieciarze i glazurnicy
		Pracownicy przy pracach przygotowawczych do druku
		Robotnicy robót stanu surowego i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani
		Kierownicy do spraw finansowych
		Technicy elektrycy
		Pracownicy usług domowych
		Robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani
Pracownicy obsługi biurowej		
NADWYŻKA	zawód nadwyżkowy	Adwokaci, radcy prawni i prokuratorzy
		Agenci sprzedaży bezpośredniej
		Asystenci dentyści
		Monterzy konstrukcji budowlanych i konserwatorzy budynków
		Opiekunowie dziecięcy
		Pozostali pracownicy zajmujący się sprzątnięciem
		Pracownicy obsługi płacowej
		Szlifierze narzędzi i polerowacze metali
		Technicy technologii chemicznej i pokrewni
	Malarze budowlani i pokrewni	
	Maszyniści kotłów parowych i pokrewni	
	Masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni	
	Monterzy maszyn i urządzeń mechanicznych	
	Betoniarze, betoniarze zbrojarze i pokrewni	
	Sztyldziarze, grawerzy i zdobnicy ceramiki, szkła i pokrewni	
Dekarze		
Elektromechanicy i elektrycy		
Gospodarze budynków		
Cieśle i stolarze budowlani		
zawód maksymalnie nadwyżkowy	Filozofowie, historycy i politolodzy	
	Dyżurni ruchu, manewrowi i pokrewni	
	Instruktorzy nauki jazdy	
	Biologowie i pokrewni	
	Sekretarze medyczni i pokrewni	

***Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych został wykonany według nowej metodologii przygotowanej w ramach projektu współfinansowanego ze środków UE w ramach EFS „Opracowanie nowych zaleceń metodycznych prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy”.**

Spis tabel

Tabela 1 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych.....	7
Tabela 2 Grupy zawodów, w których liczba bezrobotnych (stan na koniec okresu) jest największa w 2016 roku	12
Tabela 3 Grupy zawodów, w których liczba bezrobotnych (napływ) jest największa w 2016 roku.....	13
Tabela 4 Grupy zawodów, dla których wskaźnik długotrwałego bezrobocia jest najwyższy w 2016 roku	14
Tabela 5 Grupy zawodów, dla których wskaźnik płynności bezrobotnych jest najwyższy w 2016 roku	15
Tabela 6 Grupy zawodów, dla których wskaźnik płynności bezrobotnych jest najmniejszy w 2016 roku	15
Tabela 7 Oferty pracy w 2016 roku	17
Tabela 8 Wskaźniki dostępności ofert pracy, długotrwałego bezrobocia oraz płynności bezrobotnych	19
Tabela 9 Ranking elementarnych grup zawodów deficytowych w 2016 roku.....	20
Tabela 10 Ranking elementarnych grup zawodów deficytowych w 2016 roku.....	21
Tabela 11 Grupy zawodów zrównoważonych w 2016 roku.....	22
Tabela 12 Ranking elementarnych grup zawodów nadwyżkowych w 2016 roku.....	22
Tabela 13 Ranking elementarnych grup zawodów nadwyżkowych w 2016 roku.....	23
Tabela 14 Umiejętności i uprawnienia według wielkich grup zawodów w 2016 roku	25
Tabela 15 Bezrobotni bez zawodu w 2016 roku	26
Tabela 16 Uczniowie ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych według elementarnych grup zawodów deficytowych, zrównoważonych oraz nadwyżkowych w 2016 roku.....	28
Tabela 17 Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według typu szkoły w 2016 roku	28
Tabela 18 Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według typu szkoły w 2016 roku (cd.)	29
Tabela 19 Liczba przebadanych przedsiębiorstw w 2016 roku	30
Tabela 20 Wskaźnik zatrudnienia netto według wielkich grup zawodów w 2016 roku	33
Tabela 21 Analiza zawodów, w których przedsiębiorstwa najczęściej zatrudniały pracowników w bieżącym roku oraz umiejętności i cech kandydatów niezbędnych do pracy w tych zawodach w 2016 roku	47
Tabela 22 Analiza oceny przygotowania kandydatów do pracy w zawodach, w których pracodawcy zwiększyli zatrudnienie w badanym 2016 roku.....	48
Tabela 23 Zawody, w jakich najtrudniej znaleźć odpowiednich kandydatów do pracy w 2016 r.....	55
Tabela 24 Analiza odsetka ofert pracy zgłaszanych do Powiatowych Urzędów Pracy w 2016 r.	56
Tabela 25 Zawody, w których pracodawcy najczęściej zgłaszają oferty pracy do Powiatowych Urzędów Pracy.....	57
Tabela 26 Prognozowany wskaźnik zatrudnienia netto dla wielkich grup zawodów w 2017 roku	60
Tabela 27 Zawody, w jakich firmy mają zamiar zatrudniać pracowników w nadchodzącym roku.....	61
Tabela 28 Umiejętności i cechy szczególnie istotne dla pracodawców u potencjalnych pracowników, których firma planuje zatrudnić	69

Spis rysunków

Rysunek 1 Stopa bezrobocia w powiecie, województwie o kraju w latach 2010-2016.....	7
Rysunek 2 Wiek bezrobotnych kobiet i mężczyzn w 2016r.	8
Rysunek 3 udział % bezrobotnych wg poziomu wykształcenia w latach 2011 - 2016r.	8
Rysunek 4 Wykształcenie bezrobotnych w powiecie krotoszyńskim w latach 2011 - 2016r.....	9
Rysunek 5 bezrobotni wg stażu pracy w powiecie krotoszyńskim w 2016r.....	9
Rysunek 6 Bezrobotni w powiecie krotoszyńskim wg. poziomu wykształcenia w latach 2011 - 2016. 10	
Rysunek 7 Bezrobotni wg czasu pozostawania bez pracy w powiecie krotoszyńskim w latach 2011 - 2016r.	10
Rysunek 8 Długotrwale bezrobotni w powiecie krotoszyńskim w latach 2011 - 2016r.....	11
Rysunek 9 Struktura badanych przedsiębiorstw pod względem liczby zatrudnionych pracowników w 2016 r.	30
Rysunek 10 Struktura badanych przedsiębiorstw według rodzaju działalności w 2016 r.....	31
Rysunek 11 Odsetek przedsiębiorstw deklarujących zmiany w zatrudnieniu w 2016 roku.....	31
Rysunek 12 Odsetek przedsiębiorstw deklarujących zmiany w zatrudnieniu w 2016 roku.....	32
Rysunek 13 Wskaźnik zatrudnienia netto ogółem w 2016 roku	33
Rysunek 14 Struktura odpowiedzi przedsiębiorstw deklarujących problemy z pozyskiwaniem nowych pracowników w 2016 roku	34
Rysunek 15 Struktura odpowiedzi przedsiębiorstw dotyczących sposobu poszukiwania nowych pracowników w 2016 r.	34
Rysunek 16 Analizę odsetka ofert pracy zgłaszanych do Powiatowego Urzędu Pracy w Krotoszynie w 2016 roku	56
Rysunek 17 Odsetek przedsiębiorstw przewidujących zmiany w zatrudnieniu w 2016 roku.....	58
Rysunek 18 Odsetek przedsiębiorstw przewidujących zmiany w zatrudnieniu w 2017 roku.....	58
Rysunek 19 Prognozowany wskaźnik zatrudnienia netto ogółem w 2017 roku	59